

**½ýk Èku»kku yLku hkuøkkuÚke çk[ðk
{kxuLke sÞýk xeÅMk**

- (1) økuMk ðøkuhu Åkuxkðíkk Åknu÷k ÅkqtsýeÚke çkhkçkh ÅkqtS ÷ku.
- (h) MkqÞkuoËP Åknu÷k yLku MkqÞkoMík ÅkAe [q÷ku (økuMk) fhðku Lkrnt.
- (3) «kýes ýÔÞku{ktÚke çkLku÷k Mkkçkw-xqÚkÅkuMx, ¾kãÅkÈkÚkkuo, Èðkyku ðkÅkhðk Lkrnt.
- (4) Åkðo ríkrÚkyku{kt íkÚkk ÅkÞwo»ký-ykuæ ðøkuhu{kt ÷e÷kuíkhe ðkÅkhðe Lkrnt.
- (Åk) Åkðo ríkrÚk yLku 6 yêEyku{kt yLkks Èæðwt fu Èæððwt Lkrnt (ºký [ki{kMke-ÅkÞwo»ký-çku ykuæ)
- (6) hMkkuzk íkÚkk ½hLke Èeðk÷ku-fçkkxku çku ºký rÈðMku MkkV fhðk, suÚke SðkuLke WíÅkrÞk Lk ÚkkÞ.
- (7) hMkkuzk{kt-fçkkx{kt fu ÅkuÅkh fu fkøkæ Lk {qfðk suÚke ìkkLkLke ykÞkíkLkk Lkk ÚkkÞ.
- (8) Åkkýe Èhhkus økkæðwt òuEyu. yufLkk yuf {kx÷ktLku Vhe økkæLku Lk ¼hkÞ çku {kx÷kt hk¾ðk, suLkku yufktíkh WÅkÞkuøk ÚkE þfu. (hkus yuf {kx÷wt ¼eLkwt hnuðkÚke ÷e÷ VwøLke ÞöÞíkk hnu)
- (9) hMkkuzk{kt økuMk WÅkh ÷kEx Lk hk¾ku. ÷kExLke ykMkÅkkMk Wzíke Sðkík íkÅku÷e{kt fu ðkMký{kt Åkzu íkku {he òÞ Au. MkqÞo«fkÞ ykðíkku nkuÞ íÞkt s hMkkuzwt fhku.
- (10) hke-{h[kt-ÅkýkSY íkÚkk yLP {Mkk÷k{kt íku s ðýoLke (htøkLke) Íeýe Sðkík ÚkðkLke Mkt¼kðLkk Au. MkkV fheLku çkhýe{kt ¼hku yLku WÅkÞkuøk fhíkk Åknu÷kt Åký ¾qçk çkkhefkEÚke òuE ÷ku.
- (11) Åkkýe ðkÅkÞko ÅkAe ø÷kMk ÷qAeLku {qfku. ø÷kMk {kx÷k{kt MkeÅku Lk çkkuæku. fÅkÚke Åkkýe ÷uðwt. fæslkwt Åkkýe ðÅkhkÞ Lknª yLku íkuLkk ÅkkýeLkk çkkx÷k MkeÅk {kuZu Lk ÷økkzku. (yutXk Åkkýeðkæ ø÷kMk{kt Mkt{qŠåA{ SðkuLke WíÅkrÞk ÚkkÞ Au.)
- (1h) [kLke ¼qfe [kæLku ðkÅkhðe-[ku{kMkk{kt ¼usðkæ ðkíkðhý{kt yu s ðýoLke Íeýe Sðkík ÚkðkLke ½ýe Mkt¼kðLkk Au.
- (13) Þnuhku{kt fuheLkku hMk ½hu fkZðkLke «Úkk ykuAe nkuÞ Au. íkiÞkh hMk ÷kðe íkuLku {økLke Èkæ MkkÚku

ðkÃkhku íkku hMk ðkMke Ãký nkuþ, íku{kt fk[wt ĘqÄ ¼uαðu÷wt nkuþ íkku îeĚα Ãký Úkkþ, ¾{ý Ãký MkkÚku ¾kðkÚke îeĚα Úkkþ. ½hu hMk fkZku íkku Ãký íkuLke ytĚh fk[wt ĘqÄ ¼uαððwt Lkrnt.

(14) ½ýk [kLke ¼qfe WfkαeLku fkðku (ç÷uf-xe) çkLkkðu Au. yLku íku{kt sYh Ãkqhíkwt ĘqÄ Lkkt¾eLku [k Åkeðu Au. yk WÃkhÚke Lkkt¾u÷wt ĘqÄ òu fk[wt nkuþ íkku íku [k MkkÚku Mkuð-ðkktXeþk-VkVzk ðøkuhu fXkuαLkk ÷kux{ktÚke çkLkkðu÷e fkuEÃký ðkLkøke ¾kE þfkþ Lkrnt. ({øLkk ¾k¾hk-ðzk ðøkuhu)

(1Ãk) Mkwfðu÷e økðkh, {uÚke, ðk÷kuh, ðøkuhu{kt ½ýe Sðkík ÚKE òþ Au, íkuÚke [ku{kMkk{kt MkqfðýeLkk þkf rçk÷fw÷ Lk ðkÃkhðk íkÚkk yLþ Éíkw{kt çkhkçkh íkÃkkMþk ÅkAe yuLkku [kαeLku WÃkþkuøk fhðku.

(16) ÷kuxLkk zççkk{kt ¼hu÷ku ÷kux òu fkα Úkþk Åknu÷kt íku zççkLku íkÚkk [khýeLku ÅkkýeÚke ÄkuELku MkkV fhðku òuEyu. òu Lk fhðk{kt ykðu íkku Lkðku ÷kux Ãký y¼ûþ çkLku.

(17) rĚðMku ðkÃkhu÷ Åkkýe fu hMkkuELkk ðkMkýku {tòE fu ÄkuðkE økþk ÅkAe fkuhk fÃkzktÚke ÷qAe þkuøþ Xufkýu YÄk {qfe Ęuðk òuEyu. íkÚkk çkesu rĚðMku WÃkþkuøk fhíkk Åknu÷kt ÅkqtSLku ÷qAeLku ÷uðk òuEyu.

(18) {uÚke ðøkuhu ¼kS{kt Lke[uLkk çku-øký ÅkktĚzk yíþtík fku{α nkuþ Au, íku yLktífkþ økýkþ {kxu Akuze Ęuðk.

(19) fksw yLku y¾hkuxLkk çku Vkrzþk ðå[uLkk Åkku÷ký{kt Eþα nkuðkLke Mkt¼kðLkk Au, íkuÚke Vkzeþk fþko rðLkkLkk y¾k fksw ðkÃkhðk Lkrn. fksw íkαíkt Åknu÷kt Ãký yk fkαS ÷uðe rníkkðn Au.

(h0) yLkks-÷kux ðøkuhu [kαðk. y÷øk y÷øk [khýk-[khýe ½h{kt nkuðk òuEyu.

1. ½ôLkku [khýku - ½ô, Åkkiyk, {{hk, Ękαeþk, þøk, y¾e MkqtX, {kuxk fXkuα ðøkuhu [kαðk.

h. [ku¾kLkku [khýku - {øk, [ku¾k, SY, {uÚke ðøkuhu LkkLkk Ękýkt {kxu.

3. ÷kuxLkku [khýku - {Mkk÷kLkk Åkkðzh íkÚkk ÷kux [kαe þfkþ.

4. {UĚkLkku [khýku - yk{[qh ðøkuhu çkkhef {Mkk÷k íkÚkk {UĚku ðøkuhu [kαðk {kxu.

- (h1)[ýkLkku ÷kux [kɔðkLke [khýe y÷øk hk^{3/4}ðe íku s [khýeÚke òu ^{1/2}WtLkku ÷kux [kɔðk{kt ykðu íkku íku ^{1/2}WtLkk ÷kuxLke hkuxe-Ãkwhe, fk[k ĘqÄ, Ęn^a, Akp fu ©e^{3/4}tz MkkÚku ^{3/4}kðkÚke rĚË Úkkp. yu s heíku ^{1/2}txe-^{1/2}h^{1/2}txeLke çkkçkík{kt Āký Mk{sðwt.
- (hh)yksLkku [kɔu÷ku ÷kux yksu s ðkÃkhðku, çkesu rĚðMku VheÚke [kɔðku.
- (h3)fZe çkLkkðíkkĚ Ęn^a fu AkpLku çkhkçkh Wfkɔe ĀkAe s çkuMkLk ([ýkLkku ÷kux) ^{1/4}uɔðku.
- (h4)Ęn^aðzk fu {êku suðe ðkLkøke{kt Āký Ęn^a, Akp, çkhkçkh Wfkɔe ðkÃkhðk{kt rðuf hk^{3/4}ku.
- (hĀk) fk[k Ęn^aLke íkĀku÷e{kt fwh{kt {qfeLku Mkexe çkku÷kðku íkku Ęn^a çkhkuçkh Wfépwt nkuP yLku ytĚhÚke shk Āký fk[wt Lk nkuP yu s ^{3/4}Āku. Ęn^a ^{3/4}Ę-^{3/4}Ę Úkkp íkux÷wt økh{ Úkðwt òuEyu.
- (h6)ĘqÄ yLku íku÷Lke çkLkkðxku, ĘqÄ yLku økkuɔLke çkLkkðxku rðYØ yknkh çkLku Au {kxu íkuLkku WĀkPkuøk xkɔku.
- (h7)ĘqÄLke MkkÚku ^{3/4}xkpðkɔk Vɔku, fwx Mk÷kz ðkÃkhðkLkwt xkɔku.
- (h8)ĀkeĀkh{^ax, økkuɔeyku, [kuf÷ux fu xkuVeyku {kuxu ^{1/4}køku y^{1/4}ûP nkuP íkuLkku WĀkPkuøk xkɔku. ĘuhkMkh{kt [ZkðkP Lkrnt.
- (h9)Mkk{wĚkrPf ^{1/4}kusLk Mk{kht^{1/4}{kt spýkt :- pkf Mk{kðkðkɔktLku sux÷k çkøkzu÷k pkf pkuĀu íkuLkk ĘeX Y.Āk ykĀkðkÚke «kuíMkknLk ykĀkðkÚke spýkt ĀkɔkP Au. ðxkýk Vku÷ðkÚke sux÷k fezk Lkefɔu íkux÷k YrĀkPkLkwt «kuíMkknLk ykĀkðwt, suÚke spýkt ĀkɔkP yLku pWØ ^{1/4}kusLk Āký Úkkp.
- (30)çknkhLkk Ākkô-rçkĀMfx ðøkuhu çkufhe «kuzfx y^{1/4}ûP nkuP Au, ðkÃkhðk Lkrn. siLk fuf suðk Lkk{Úke òu[kíke ykEx{ku Āký Lk ðkÃkhðe.
- (31)^{1/2}ýk Ęku»kkuÚke yLku hkuøkkuÚke çk[ðk {kxu {eXkE-VhMkký, íkiPkh ÷kux ðøkuhu çknkhLkwt ðkÃkhðwt Lkrn.
- (3h)nkux÷Lke ðkLkøkeyku y^{1/4}ûP yLku SðhûkkLke Mk{s rðLkk çkLkkðu÷e nkuP Au, {kxu nkux÷{kt sðwt Lkrn.
- (33)ykýk Lkûk^ok ĀkAe íkku fuheLkku hMk Lk s ðĀkhkP. íku Āknu÷kt Āký ðhMkkĚ ÚkE økPku nkuP íkku fuhe{kt

Sðkík ĀkzðkLke Mkt¹/₄kðLkk Au. ðhMkkĒ ÚkPk ĀkAe fuheLkku íPkøk fhku. çkðhLkku fuheLkku hMk Lk ðkĀkhku. Wíkhe økPu÷e yLku ðýkOíkh ÚkPu÷e fuheLkku WĀkPkøk Lk fhku.

(34)ðkMke {kðkLke ðMík w Lk ðĀkhkP. íkkòu {kðku Āký ¹/₂e{kt çkhkçkh þufe Ākkfku fhu÷ku Lk nkuP íkku çkeð rĒðMku íku ðkMke çkLku Au. MkqPkuoĒP Ākqðuo fu MkqPkøMík çkkĒ {kðku Lk çkLkkðku.

(3Āk) çknkhLkk íkiPk h çkuMkLk-hðk-{UĒk{kt Ākw»fæ Sðkík nkuðkLke Mkt¹/₄kðLkk Au. íku ðkĀkhðk Lk®n. økktrXPk, Vkvzk {kxu Āký íkiPk h çkuMkLk ðkĀkhðk PkuøP LkÚke.

(36){Ā, {k³/₄ý y¹/₄ûP Au. íkuLkk ¹/₄ûký MkkÚku Ākw»fæ rðf÷urLÿP SðkuLkwt ¹/₄ûký ÚkkP Au, {kxu íkuLkku íPkøk fhðku.

(37)Zkufæk, Ez÷e, s÷uçke ðøkuhuLkku ykÚkku hk^oku Lk Āk÷kæðku.

(38)yk³/₄k øktXkuzk fu MkqtX{kt Ākw»fæ SðkíkLke Mkt¹/₄kðLkk Au. íkuÚke íkiPk h øktXkuzkLkku fu MkqtXLkku Ākkðzh ðkĀkhðku Lk rn. íku{kt Ākw»fæ Sðkík fwxkPu÷e nkuðkLkku Mkt¹/₄ð Au. yk³/₄k øktXkuzk fu MkqtX ÷kðe, ³/₄qçk s spýkĀkqðof òuELku ¹/₂hu fwxðkÚke {kuxe Sð rðhkĀLkkÚke çk[e sðkP Au. yu s heíku r^okVæk ðøkuhu Ēhuf çkkçkík{kt Āký Mk{S ÷uðwt.

(39)rçkMk÷uhe ðøkuhuLk h Ākkýe Ākeðk Lkn^a yLku ÷øLkkrĒ «Mktøku Ākeðzkððk Lk rn. fkhý, íku{kt ðkMke yLku yæøký ĀkkýeLku fkhýu yMktĪP SðkuLke rðhkĀLkk ÚkkP Au.

(40)Ākkiyk, {{hk, Ākýe ykrĒ{kt Ākw»fæ Sðkík ÚkE sðkLke Mkt¹/₄kðLkk Au. íkuÚke íkuLke ðkĀkhíkk-hktĀíkk Āknu÷k [kæýeÚke çkhkçkh [kæe ÷uðk, yLku çkkhefkEÚke íkĀkkMke ÷uðk.

(41)AwtĒku, {whççkku Ākkfe [kMkýe{kt fhu÷ku nkuðku òuEyu. yðMkhu-yðMkhu yuLkwt rLkheûký fhku.

(4h)[ku{kMkk{kt íku rĒðMku Vkuzu÷e çkĒk{ {eXkE Ākh ¹/₄¹/₄hkððe nkuP íkku {eXkE WĀkh ¹/₄¹/₄hkðkP Lk rn. [ku{kMkk{kt ykSLke Vkuzu÷e çkĒk{ {eXkE Ākh ¹/₄¹/₄hkððe nkuP íkku {eXkE çkeð rĒðMku y¹/₄ûP çkLku,

Ākhtíkw Vkuzu÷e çkĒk{ yu s rĒđMku ½e{kt þufu÷e nkuþ yÚkđk {eXkE{kt þufkE økE nkuþ íkku çkkĒ LkÚke. {eXkELkk fkα «{kýu [k÷u. þkĒ hnu fu [ku{kMkk{kt ykuMkkđu÷e, íkαu÷e çkĒk{ s đĀkhkþ, {k{hku çkĒk{ đĀkhkþ Lkrn. ([ku{kMkk{kt íku s rĒđMku Vkuzu÷e çkĒk{ ¾Āku Au.)

(43) þkf Mk{khíkt đLkMĀkrík{kt hnu÷ SđstíkwLke ®nMkk Lk Úkkþ íkuLke fkαS ÷uđe. fkuçkeLkk ĀkktĒzk ¾ku÷e, íkĀkkMke ÷uđk. íþkøk fhđku W¥k{ Au.

(44) ò{VαLkkt çkes yufĒ{ fzf nkuđkÚke [q÷u [zđk Aíkkt yr[¥k Úkíkkt LkÚke {kxu þkf Mk{khíke đ¾íkú yu{ktÚke çke fkZe Lkkt¾đk þkuøþ Au. ò{Vα{kt rđhkĀLkk đĀw Úkkþ Au íkku Akuzđk òuEyu.

(4Āk) fk[wt {eXwt Mkr[¥k nkuđkÚke Mkr[¥k íþkøkeLku Lk đĀkhkþ. ykþtrçk÷{kt su çk÷đý đĀkhkþ Au, íkuLku yr[¥k fhđkLke ĀkØrík hkò fw{khĀkkαÚke {ktzeLku yks MkwĀe Mkđoºk Mk÷k{ík hne Au. Lkđk {kx÷k{kt fk[wt {eXwt ¼heLku íku {kxeLkk ZktfýÚke çktĀ fhe Ēuđk{kt ykđu ĀkAe ßþkhu fwt¼kh #xLkku rLk¼kzku Ākfkđu íþkhu rLk¼kzkLke đ[kt {kx÷wt økkuXđe Ēuđk{kt ykđu. rLk¼kzkLke ykøk{kt #xku MkkÚku {eXwt Āký Ākkfe òþ. yk heíku yr[¥k Úkþu÷wt {eXwt çku [kh đ»ko fu íkuÚke đĀkhu Mk{þ MkwĀe yr[¥k hnu Au. íkkðze Ākh þufu÷wt fu Ākkýe{kt ykuøkæe [kMkýe fheLku [q÷k Ākh Ākfkđu÷wt {eXwt đ»kkoÉíkw{kt Mkkík rĒđMk{kt, rþþkαk{kt ĀktĒh rĒđMk{kt yLku WLkkαk{kt økeMk rĒđMk{kt s ĀkkAwt Mkr[¥k ÚkE òþ Au.

(46) þuhzeLkku hMk fkZâk ĀkAe çku ½zeyu yr[¥k Úkkþ Au. yr[¥k Úkþk ĀkAe çku «nh çkkĒ y¼ûþ Úkkþ Au.

(47) íkhíkLkku Ēαu÷ku ÷kux Mkr[¥k-yr[¥k r{© økýkþ Au. đĀw{kt đĀw Ākkt[rĒđMk MkwĀe íku r{© hnu Au. Ēαkþk çkkĒ [kæe ÷eĀk ĀkAe çku ½zeyu yr[¥k Úkkþ Au.

(48) {k¾ý {kxu þkuøþkþt yLku siLk ík¥đkĒþuo ytík{wonqíko ĀkAe y¼ûþ økýkđu÷ Au. ßþkhu yLP MÚkαu Akþ{ktÚke Aqxwt ĀkzíkktLke MkkÚku s y¼ûþ økýkđu÷ Au. nk÷ íkku íkhík s y¼ûþ økýđkLkku Óþđkh «đíko{kLk Au.

(49) ½hLkk hMkkuzu íku{s ÷øLkLkk {ktzđu, Mkt½ s{ý Mk{þu spýkLkku Ākqhku íþk÷ hk¾đku òuEyu. yksu

s{ýðkhkuLkwt çkÄwt s fk{ fuxhMko îkhk fhkðkP Au. yux÷u yu{kt Äkhh rðLkkLke rntMkk ÚkkP Au. Äkkýe økkéPk rðLkk ðÄkhkP Au. þkf^{1/4}kS {kýMkku Mk{khu Au. yu{kt fux÷ktP fezkykuLkku Mktnkh ÚkkP Au. ÷e÷k þkf^{1/4}kS{kt fezk nkuP. Lkkufhku ÈPk Äkkæíkk LkÚke. ^{1/4}azk yLku fezk çkÄwt Mk{kheLku ð^{1/2}khe Lkkt^{3/4}u Au. ònuh s{ýðkhkuLke hMkkuE ßpkhu ðnu÷e ÄkhkuZu htÄkíke nkuP ípkhu ík{u òuðk òyku íkku s{e Lk þfku yux÷e øktÈfeÚke ^{1/4}hÄkqh nkuP Au. fuxhMkoðkæk hMíku h^{3/4}zík, Lkkìkk-Äkuðk rðLkkLkk, r^{1/4}^{3/4}khe suðk Èu^{3/4}kíkk, h^{3/4}zwt AkufhktykuLku fÄkzkt ÄknuhkðeLku hMkkuzk{kt fk{u ÷økkze Èu Au. íku h^{3/4}zwytyku çkezeyku Vqtfíkk Vqtfíkk, ðkíkku fhíkk fhíkk Úkqtf Wzkzíkkt Wzkzík fk{ fhu Au. ðå[u yufe Äký sE ykðu Au. ykÔPk çkkÈ øktÈk Äkøku s ÄkqheLkku ÷kux økwtÈðk {tze Äkzu Au.

(Äk0) {kuMktçke, Mktíkhk, Äkkfe fuhe, ÄkÄkipwt, þ→hxuxe ykrÈ yufÈ{ Äkkfk Væku Ak÷-çke swÈk fþko çkkÈ çku ^{1/2}zeyu yr[¥k økýkP Au. yufÈ{ Äkkfwt fuæwt ÷q{Úke Aqxwt Äkzíkkt s yr[¥k økýkP Au. Äkkfk VækuLkk hMk çku ^{1/2}ze (48 r{rLkx) çkkÈ yr[¥k økýkP Au.

(Äk1) yksfk÷ fkfze, x²zkuhk, ykrÈ þkfkuLku ð^{1/2}kh fheLku íkhík s [q÷uÚke Lke[u Wíkkhe ÈuðkP Au. íkuÚke ÷øk^{1/4}øk íku fk[kt yLku Mkr[¥k hne síkkkt nkuP Au. çkhkçkh [zâk ðøkhLkkt ykðkt fk[kt þkf Mkr[¥kíþkøkeLku fÖÄku Lkkn.

(Äkh) ÷e÷e ýkûk (çke hrník) yr[¥k Au, yu{ Mk{SLku fux÷kf ÷kufku íkuLku yk^{3/4}u yk^{3/4}e ðkÄkhu Au. LkkrMkf ÄkeÄkæøkktd suðk MÚkæku{kt ßpkt Äkw»fæ ýkûk Äkkfu Au íkuðk MÚkæku{kt ^{3/4}uzqíkku ÄkkMkuÚke òýðk {æu Au fu íku{kt Mkqû{ íktíkw suðwt çkes nkuP Au. yux÷u yuLku çke hrník {kLke þfkP Lkkn. ykðe ýkûk Mkr[¥kíþkøkeLku ^{3/4}Äku Lkkn. íkuLku yr[¥k fhðk {kxu WÄkþkuøkðtík ©kðfku Äkkýe{kt çkkVe Lkk^{3/4}u Au. yÚðk çku xqfzk fhe yu{ktÚke çktLku ^{1/4}køk WÄkhÚke çkes æþkLkÚke fkZe Lkkt^{3/4}u Au. «fkþ Mkk{u yu xwfzku ÄhðkÚke ytÈh hnu÷ çkes ^{1/2}ýwt fheLku Èu^{3/4}kE òP Au.

ÍPKÞP ÄKËKÚKKUO

1	h	3	4	Äk
6				
4 MkktÞkurøkf Væku	Äk xuxk	4 {nkrðøKE 4 íkwåA [eðu	3h yLktífkÞ	4
rîËæ çkhV	{ktMk	Þkf-9	çknwçkes ðzLkkxuxk	
[r÷íkhMk xuxk	{rËhk fhk	yki»kÄ-Äk	ðUøký	Äk ^a ÄkæLkk
çkkuæ yÚkkýwt	{Ä Ä÷ûk Äk ^a ÄkhLkk xuxk	¼kS-Äk	íkwåAVæ {kxe	
hkr ^o k ¼kusLk	{k¾ý fkæk ô{hkLkk xuxk	støk÷e-6 íuh	yòÛÞk	Væ
	ðu÷-7		W{MkLkkt xuxkt	

[kh MkktÞkurøkf y¼ÛÞ :

1. rîËæ ÍPKØK

su{kt çku Ëæ, çku rð¼køK nkuÞ íkuðk ÄkLkLku rîËæ fnuðkÞ Au. y÷çkçk, suLke Ëæ çkLku íku çkÄk rîËæ økýkÞ. {øk, íkwðuh, yzË, [ýk, {X, ðk÷, íkwðuh, [kuæk, ðxkýk, {uÚke, {Mkqh, fæÚke yLku ÷kUøKLke Ëæ. yk çkÄkLkkt ÷e÷kt ÄkLk, ÷e÷k Ëkýkt íku{s íkuLkk ÷kux çkÄwt s rîËæ fnuðkÞ.

rîËæLke ÔPKİÞK :- 1. su ð]ûkLkk VæYÄku Lk nkuÞ, h. suLku Äke÷ðkÚke íku÷ Lk Lkefæu, 3. suLku ¼hzðkÚke Ëæ çkLku., 4. suLkk çku ¼køK ðå[u Äkz Lk nkuÞ.

WÄkhkuðík [khu [kh ÷ûkýku su{kt ½xíkkt nkuÞ íkuLku rîËæ òýðwt, yLPÚkk Lkkn. hkE, MkhMkð, ík÷ yLku {økVæe{kt íku÷ Lkefæu Au, {kxu íku rîËæ{kt Lk økýkÞ. Mkktøkhe íkzLkk VæYÄku ykðu Au {kxu yu rîËæ Lk økýkÞ.

Mk{sqíke :- WÄkhkuðík ÔPKİÞK{kt çktÄ çkuMkíkkt ík{k{ fXkuæ{ktÚke çkLkíke fkuE Äký ðkLkøke ðu fk[k. 1.

Ēn^a, h. ĒqÄ, 3. AkpLku MkkÚku ¼xu íkku çkuErLÿP SðkuLke WíÄkrƳk ÚkkP Au. ÄkAe íkuLkwt ¼úký fhðkÚke ®nMkkLkku Ēku»k ÷køku Au. {kxu fk[k økkuhMk MkkÚku fpkhuP fXkuα ¼uαððwt Lkrn. òu Ēn^a, ĒqÄ, AkpLku Mkkhe heíku økh{ fhe Ēuðk{kt ykðu íkku fXkuα MkkÚku s{ðk{kt Ēku»k ÷køkðkLkku Mkt¼ð hnuíkku LkÚke. yuf÷k fXkuαLke çkLkkðu÷e ðkLkøkeyku ¾kðk{kt fu {k^ok økkuhMk ¾kðk{kt rîĒαLkku fkuE Ēku»k LkÚke, Äký çktLkuLkwt MktPkusLk fheLku ¾kðk{kt s rntMkksLP Ēku»kku ÷køku Au. ykðku MktPkurøkf Ēku»k Äký rîĒαYÄk çkLku Au.

ònuh hMíkk Äkh Äkzu÷k Mqkf Aký{ktÚke SðkuíÄkrƳk nkuíke LkÚke, Äký íku{kt ðhMkkĒLkwt Äkkýe Äkzíkt SðkuíÄkrƳk Úkðk ÷køku Au. yk{ fu{ çkLPwt ? Aký{kt SðkuíÄkrƳk {kxu íkuLke MkkÚku sαLkku MktPkusøk yÄkurúkík níkku. òu íkuLke MkkÚku sαLkku MktPkusøk Lk ÚkPkus nkuík íkku íku{kt Sð ÄkuĒk Úkkík s Lkrn. çkMk ! yk s heíku fXkuα MkkÚku {k^ok fk[k økkuhMk MktPkusøkLke yÄkuúkk hnu Au. òu fk[k økkuhMkLkku MktPkusøk xkæ ĒuðkP íkku SðkuíÄkrƳk ÚkðkLkku Mkt¼ð hnuíkku LkÚke yLku ®nMkksLP Ēku»kÚke çk[e sðkP Au.

❖ **fXkuα MkkÚku fk[k Ēn^a, ĒqÄ, AkpLkwt r{©ý ÚkðkLk «Mktøkku (rîĒαLk Ēku»k)**

1. **Ēn^aðzk** : n{ýkt n{ýkt ½h{kt íkÚkk ònuh «Mktøkku{kt Ēn^aðzk ¾qçk rÄkhMkkP Au. ðzk [kuαkLke Ēkα{ktÚke çkLkkðkP Au. ÄkAe íkuLk fεs{ktÚke fkZu÷wt ykErMç { suðwt Ēn^a ÄkkÚkhðk{kt ykðu Au. yk Ēn^a yLku ðzkLkku MktPkusøk Úkðk {k^okÚke s íku{kt íkífkα yMktĪP çkuErLÿP Sðku ÄkuĒk ÚkE òP Au. íku Sðku yrík Mqû{ nkuðkÚke Lkshu òuE pfkíkk LkÚke.

yktøkæ Ēkíu íkuðk økh{ Ēn^aLkwt ðzkLke MkkÚku r{©ý fhðk{kt ykðu íkku Ēku»k ÷køkíkku LkÚke. økh{ fpko çkkĒ s{íke ð¾íku íku Xtzw ÚkE økPwt nkuP íkku P fkuE çkkÄ LkÚke, íkuLku økh{ fhe ĒeÄk ÄkAe íku{kt SðkuíÄkkĒf pÄðík hnuíke LkÚke. WíÄkkĒLk pÄðíkLk y¼kðu ½ô, çkkshe fu swðkhLku þufe LkkĪP ÄkAe ðkððkt Aíkkt íku ÄkLP Qøkíkwt LkÚke.

h. **hkPíkwt** :- Ēn^aLkwt hkPíkwt yLkuf heíku çkLku Au. fk[k Ēn^a{kt, [ýkLk ÷kuxLke çkwtĒe Lkt¾kP Au. íPkhu rîĒαLkku Ēku»k ÷køku Au. fXkuα MkkÚku ¼uαðíkkt

Äknu÷kt Æn^aLku Mkkhe heíku økh{e fhe ÷eÄwt nkuP íkku Æku»k LkÚke.

3. **{uÚkeLkk ÚkuÄk÷kt :-** {uÚke fXku α økýkP Au. íku s heíku {uÚkeLke $\frac{1}{4}$ kS Äký fXku α økýkP Au. yksfk÷çknuLkku {uÚkeLkk ÚkuÄk÷kt çkLkkðíke ð $\frac{3}{4}$ íku ríË α Lke ðkík Mkkð s $\frac{1}{4}$ q÷e òP Au. Úkkæe{kt $\frac{1}{2}$ ð, çkksheLkk ÷kuxLkku [kæLku Zøk÷ku fhu Au, ÄkAe íku{kt ðå[u $\frac{3}{4}$ kzku fheLku {uÚkeLkkt ÄkktËzk Lkkt $\frac{3}{4}$ u Au. ÄkAe íku ÄkktËzk Äkh fk[e Akp huze Æu Au. ykÚke íku{kt yMktÏP çkuErLÿP SðkuLke WíÄkrÿk pY ÚkE òP Au yLku {Mk α kE òP Au.

4. **fZe :-** ßPkhu AkpLke fZe fhðkLke nkuP íPkhu çknuLkku [q÷k Äkh íkÄku÷e{kt Akp Lkkt $\frac{3}{4}$ eLku íku økh{ ÚkPk Äkqðuo s yu{kt íku [ýkLkku ÷kux $\frac{1}{4}$ u α ðe Æu Au. fk[e Akp{kt [ýkLkku ÷kux $\frac{1}{4}$ α ðkÚke íku{kt íkífk α yMktÏP Sðku ÄkuËk ÚkkP Au. íku çkÄkt Sðku Wf α íke fZe{kt Mðknk ÚkE òP Au. yk heíku SðkuLke WíÄkrÿk yLku Mktnkhu yu{ çktLku Æku»k ÷køku Au, {kxu AkpLku Mkkhe heíku økh{ fÞko ÄkAe s íku{kt [ýkLkku ÷kux Lkk $\frac{3}{4}$ ðku òuEyu. fZe MkkÚku òu ©e $\frac{3}{4}$ tz ðkÄkhðkLkku nkuP íkku [ýkLkk ÷kuxLkwt yxk{ý Lk Lkk $\frac{3}{4}$ íkkt [ku $\frac{3}{4}$ kLkku ÷kux Lkk $\frac{3}{4}$ ðku òuEyu. ð $\frac{1}{2}$ kh{kt $\frac{1}{4}$ q÷u[qfu Äký {uÚkeLkku WÄkPkøk Lk ÚkkP íkuLkku ÏP÷hk $\frac{3}{4}$ ðku òuEyu, fu{ fu {uÚke fXku α økýkP Au. ©e $\frac{3}{4}$ tzLkk s{ýðkh{kt Æku»kÚke çk[ðk Þ^aøkËkýkLkwt Þkf yLku [ku $\frac{3}{4}$ kLkk ÷kuxLkk $\frac{3}{4}$ {ý çkLkkððk òuEyu, yLku fZe{kt Äký [ku $\frac{3}{4}$ kLkku ÷kux Lkkt $\frac{3}{4}$ ðku òuEyu. çkÄe MkkðÄkLke hk $\frac{3}{4}$ ðk Aíkk fZeLkk ð $\frac{1}{2}$ kh{kt æPkLk Lk hkÏPwt íkku nLkw{kLkLkk ÄkqtAzuÚke yk $\frac{3}{4}$ ku s{ýðkh ®nMkf çkLke òP Au. ÄkkÄk $\frac{1}{4}$ ehwt ÄkwÏPkí{kykuyu öPkhuP s{ýðkh{kt ©e $\frac{3}{4}$ tz MkkÚku økkuhMkLke ðkLkøkeyku çkLkkððe s Lkrn.

Äk. **©e $\frac{3}{4}$ tz :-** yksu ÷øLk Mk{kht $\frac{1}{4}$ {kt ©e $\frac{3}{4}$ tzLkku {rn{k ðÄe hìkku Au. WLkk α k{kt ÷kufku ©e $\frac{3}{4}$ tzLkwt s{ý ÄkMktË fhu Au. s{ý{kt ©e $\frac{3}{4}$ tz ykðu yux÷u òu $\frac{3}{4}$ { $\frac{1}{2}$ ýwt ðÄe òP Au. s{ý{kt òu fkuE Äký fXku α Lke ðkLkøke nÞu íkku yu s{íkk Úkkæe{kt $\frac{1}{4}$ uøke ÚkðkLke ríË α ÚkE spu. ©e $\frac{3}{4}$ tzLke MkkÚkuLkk s{ý{kt ÷e÷k-Mkqfkt fXku α Lkk Þkf, fu α kðzkt, [ýkLkkt $\frac{3}{4}$ {ý, $\frac{3}{4}$ {ýLke [xýe, {økLke Æk α , ÄkkÄkz, [ýkLkk ÷kuxðkæe yLku

{uÚkeLkk ð½khðkæ fZe yk fpwt s [k÷e pfu Lkrn {kxu ©e¾tzLkwt s{ý s xkæðk ÞkuøP Au.

6. **Zkufækt** :- ¾kxkt Zkufækt çkLkkððk {kxu fXkuæLkku ykxku Akp{kt Æk÷kæðk{kt ykðu Au. yk ykxku Æk÷kæíkk Ækqðuo AkpLku økh{ fhu÷e nkuðe òuEyu. AkpLku økh{ fpko rðLkk MkeÄku s ykxku Æk÷kæðkÚke rîËæLkku Ëku»k ÷køku Au {kxu fkæS hk¾ðe sYhe Au.
7. **{uÚkeLkk Zuçkhkt** :- çknkhøkk{ sðkLkwt nkuÞ ípkhu ÷kufku MkkÚku {uÚkeLkkt Zuçkhkt ÷E òP Au. fux÷kf Zuçkhkt MkkÚku Ënet ¾kP Au, ípkhu íku{Lku yu íPk÷LkÚke nkuíkku fu ZuçkhktLke ytËh {uÚkeLke ¼kS Ækzu÷e Au. fk[k Ënª MkkÚku {uÚkeLkku MktÞkuøk Úkíkk íku{kt yMktíP Sðku WÄksu Au {kxu {uÚkeLkkt Zuçkhkt økh{ fpko rðLkkLkk fk[kt Ëne MkkÚku Lk ¾ðkP. Ëku»kÚke çk[ðk {kxu fXkuæ ðøkhLkkt Zuçkhkt çkLkkððkt òuEyu.
8. **yÚkkýkt** :- ©e¾tz ykrËLkk s{ýðkh{kt ÷kufku {uÚkeðkækt yÚkkýkLkku WÄkÞkuøk fhíkk nkuÞ Au. yÚkkýkt{kt hnu÷e {uÚke ©e¾tz MkkÚku ¼æðkÚke rîËæ ÚkkP Au. yk Ëku»kLkk íPkø {kxu {uÚkeðkæwt yÚkkýwt Lk ðkÄkhðwt. {uÚkeðkæwt yÚkkýwt çkesu rËðMku ðkMke ÚkkP.
9. **Akp** :- fux÷kf fwxwtçkku{kt s{íkk AuÕ÷u Akp ÆkeðkLkku rhðks Au. ¾kMk fheLku fâAe ÷kufkuLku Akp fu ÷âAe rðLkk [k÷íkw LkÚke. økwshkíke ¼kusLk{kt yÚkkýkt rðLkk Lk [k÷u, hksMÚkkLkeLku ¼kusLk{kt ÆkkÄkz rðLkk Lk [k÷u, íkuðe s ehíku fâAeLku ¼kusLk{kt Akp rðLkk [k÷u Lkrn. fâAeykuLkk ònuh Mk{kht¼ku{kt Æký Akp ÆkehMkkP Au. ¼kusLk{kt Ëkæ, Þkf, ¼SPk, ykrË{kt fXkuæ nkuÞ Au. ¼kusLk çkkË yutXk {kUyu yLku yutXk nkÚku Akp-ÄkkLk fhkíkw nkuðkÚke fk[e Akp yLku fXkuæLkku MktÞkuøk ÚkðkÚke íku{kt çkuErLýP Sðku WíÄkÒk ÚkkP Au. Ëku»kÚke çk[ðkLke ¼kðLkkðkæk ÄkwÛPkí{kyku çkÄkkuhLkk ¼kusLk{kt Mkkhe heíku økh{ fhu÷e AkpLkku WÄkÞkuøk fhu Au. fk[e Akp ÆkeLkhhLkk nkÚk- {kU rçk÷fw÷ [kuí¾k nkuðk òuEyu. fk[e Akp ÆkeÄk ÆkAe íku ðkMkýLku fXkuæðkækt ðkMkýku MkkÚku ÄkuðkP Lkrn. fXkuæLkk yutXðkzðkækt ðkMkýLku ÄkuELku yu Äkkýe Æke sðwt òuEyu, suÚke Ëku»k

÷køkðkLkku Mkt^{1/4}ð Lk hnu. nk, sXhLke økh{eLku fkhýu Ākux{kt økPk ĀkAe ytĒh fXkuα 1/4uøkw t ÚkkP íkku rĒēxLkku Ēku»k ÷køkíkku LkÚke.

10. fk[wt ĒqĀ :- fk[k ĒqĀLku ðkĀkhðkLkku «Mktøk çknw ykuAku ykðu Au, íku{ Aíkk t 1/2h{kt ĒqĀLke íkĀku÷e 3/4wŌ÷e hk^{3/4}ðkÚke ðPkhu f íku{kt fXkuαLkku Ēkýku Ākze sðku fu {uÚkeLke 1/4kSLkwt ĀkktĒzwt Ākze sðwt Mkt^{1/4}rðík Au. yk heíku fk[k ĒqĀ MkkÚku fXkuαLkku Mk{køk{ Úkíkk Āký Sðku WíĀkŌk ÚkkP Au. {kxu fk[k ĒqĀLku çkhkçkh ZktfeLku, Mkt^{1/4}kæeLku hk^{3/4}ðwt òuEyu.

Ēn^a {kxu siLkĒpoLku fκ {PkoĒkyku Lk¬e fhu÷e Au. ĒqĀ{kt su rĒðMku {uαðý LkktĪPk ĀkAe yuf hkík ðeĪPk ĀkAe s 3/4Āku. çku hkík ðeĪPk ĀkAe y^{1/4}ŪP çkLke òP Au, Sðkfw÷ çkLke òP Au. {kxu Ēn^a {uαŌPk çkkĒ ðPkhuP çku hkík Ākqhe Úkðk Ēuðe Lkn^a. çku hkík ðeĪPk Āknu÷kt ðnu÷e Mkðkhu òu Ēn^aLku ð÷kuðe Lkkt^{3/4}eLku Akp çkLkkðe ÷uðk{kt ykðu íkku íku Akp ĀkwLk: çkeð çku rĒðMk [k÷e þfu Au. yu Akp{ktÚke ÚkuĀk÷k çkLkkðu Ēuðk{kt ykðu yLku íku ÚkuĀk÷kLkk 3/4k^{3/4}hk çkLkkðe Ēuðk{kt ykðu íkku íku 3/4k^{3/4}hk 1Āk rĒðMk [k÷e þfu Au. 1Āk rĒðMk Ākqhk Úkíkk Āknu÷kt íku 3/4k^{3/4}hkyku 1/4q¬ku fheLku ð^{1/2}khkP íkku ([uðzku çkLkkðkP íkku) ĀkkAk 1Āk rĒðMk [k÷e þfu. yk{ Ēn^aLke çkLkkðu÷e ðMíkw çkĒ÷kíkk-çkĒ÷kíkk 36 rĒðMk [k÷e þfu Au.

fux÷ef MkkðĀkLke :-

(yu) Ēn^a, Akp, ĒqĀLku ytĒhÚke çkqz çkqz yðks ykðu ípkt MkwĀe yufĒ{ fzf heíku økh{ fhðk òuEyu. fux÷ef çknuLkku {k^ok íkĀku÷e økh{ fheLku Lke[u Wíkkhe Ēu Au, íku ÞkuøP LkÚke, yktøkæe Ēkíu íkuðwt økh{ Úkðk Ēuðwt òuEyu.

(çke) Ēn^a økh{ fhðkÚke fux÷ef çknuLkkuLku Vkke sðkLkku zh ÷køku Au. Ēn^a øk{u íkuðwt Mkkhwt nkuP íkku ðzk Ākh ĀkkÚkPko ĀkAe íkku VkuĒuVkuĒk ÚkE síkk nkuP Au. íkuÚke 3/4kuxe Ākhýkyku fkZe Lkkt^{3/4}ðe. Ēn^aLku Vkxíkw yxfkððk økh{ fhíke ð^{3/4}íku ytĒh Mknus çkksheLkku ÷kux fu {eXwt 1/4^{1/4}hkððkÚke Vkxíkw LkÚke.

(Mke) Mkuð, økktrXPk, [ýkLke Ākwhe, økwðkhVæeLke íkæu÷e Mk^aøkkku ykrĒ fXkuα{ktÚke çkLkkðu÷e [eòu

$\frac{3}{4}$ kíke $\delta\frac{3}{4}$ íku æpKlk hk $\frac{3}{4}$ ðwt fu [es fk[k Ēn^a, Akp fu ĒqÄ MkkÚku $\frac{1}{4}$ æu÷e Lk nkuP.

(ze) AkpLkku çku hkr^ok MkwÄeLkku çkíkkðu÷ku fkæ ð÷kuýkLke AkpLkku yÚkðk Mkkhe heíku ð÷kuðe çkLkkðu÷e AkpLkku Mk{sðku, su ÷kufku Ākqhwt {tÚkLk fPko rðLkk Wíkkðæu Wíkkðæu Ēn^a ð÷kuðe Lkk $\frac{3}{4}$ u Au íkuðe Akp Lk [k÷u. Ākkýe MkkÚku Ēn^aLkku ytpuytp {æe økPku nkuP yuðe Akp s [k÷u.

: [r÷íkhMk :

(1) çkeð rĒðMk{kt s y $\frac{1}{4}$ ûP çkLku íkuðk hkíkðkMke $\frac{3}{4}$ kä ĀkĒkÚkkuo.

(h) 1Āk/h0/30 rĒðMk ĀkAe y $\frac{1}{4}$ ûP çkLku íkuðk $\frac{3}{4}$ kä ĀkĒkÚkkuo.

(3) 4 {kMk ĀkAe y $\frac{1}{4}$ ûP çkLku íkuðk $\frac{3}{4}$ kä ĀkĒkÚkkuo.

(1) **çkesu rĒðMku y $\frac{1}{4}$ ûP çkLkíkk ĀkĒkÚkkuo** :- su ĀkĒkÚkkuo{kt ĀkkýeLkku ytp hne sðk Ākk{u Au íku çkĀkt ĀkĒkÚkkuoLku 'ðkMke' fnuðk{kt ykðu Au. ykðk ðkMke çkLkíkk ík{k{ ĀkĒkÚkkuo ípkøk fhðk sYhe Au. Ākkýe Ākkuíku yuðe íkkfkík Ähkðu Au fu yu su ĀkĒkÚkoLke MkkÚku $\frac{1}{4}$ æu íku ĀkĒkÚkoLku xqtf Mk{P{kt çkøkkze Lkkt $\frac{3}{4}$ u Au. VŠLk[h $\frac{1}{2}$ h{kt hnupu íkku Mk÷k{ík hnupu Āký òu ík{u yuf rĒðMk {kxu yuLku çknkh ðhMkkĒ{kt {qfku íkku ĀkkýeÚke Āk÷æeLku íkhík Mkzðk {ktzpu. íku s heíku Ākkýeðkæk $\frac{3}{4}$ kä ĀkĒkÚkkuo Āký s÷Ēe çkøkzðk-Mkzðk {ktzu Au. íku{kt SðkuíĀkr¥k Úkðk {ktzu Au. ykðk ĀkĒkÚkkuo Lke[u «{kýu Au.

hkíkðkMke ĀkĒkÚkkuo

hkux÷k, $\frac{1}{4}$ rsPk, ĒqÄĀkkf, $\frac{1}{2}$ khe, þufu÷ku ĀkkĀkz, hkux÷e, ðzkt, $\frac{3}{4}$ eh, økw÷kçkòtçkw, Ākkýeðkæ [xýe, ÷ku[kĀkwhe, Zkufækt, {÷kE, fk[ku {kðku, þhçkíkLkk yuMkuLMk, $\frac{1}{4}$ k $\frac{3}{4}$ he, nktzðku, çkkMkwtĒe, s÷uçke, [efwLkku n÷ðku, Ākwz÷k, Ez÷e, ZkutMkk, ©e $\frac{3}{4}$ tz, hMk{÷kE, ĀkqhýĀkkuæ, f[kuhe, fwxMk÷kz, hMkøkwŌ÷k, Mk{kuMkk, ĒqÄeLkku n÷ðku, çktøkkæ {eXkE, ĀkLkeh.

(h) $\frac{1}{2}$ ýk rĒðMkku ĀkAe y $\frac{1}{4}$ ûP çkLkíkk ĀkĒkÚkkuo : siLkĒpoLk fux÷kf Mkqfk $\frac{3}{4}$ kä ĀkĒkÚkkuoLke fkæ{PkoĒk Lk÷e fh÷e Au. su $\frac{3}{4}$ kä ĀkĒkÚkkuoLku þufeLku çkLkkððk{kt ykðu Au, su $\frac{3}{4}$ kä ĀkĒkÚkkuoLku íkæeLku çkLkkððk{kt ykðu Au, su $\frac{3}{4}$ kä ĀkĒkÚkkuoLkku Ākkf fheLku hk $\frac{3}{4}$ ðk{kt ykðu Au, íkuðk ĀkĒkÚkkuo Ēe $\frac{1}{2}$ o Mk{P MkwÄe

ÃkÝ Mk÷k{ík hne þfu Au. ykðk ¾kã ÃkËkÚkkuoLke Mk{P{PkoËk rþPkæku, WLkkæku yLku [ku{kMkk{kt ÉíkwLkk VuhVkhLkk fkhýu swËe swËe nkuP Au.

(3) ½ýk {rnLkkyku ÃkAe y¼ûP çkLkíkk ÃkËkÚkkuo : fux÷kf ÃkËkÚkkuoLkwt fwËhíke MðYÃk s nkuP Au fu íku [kh {kMk-ykX {kMk ÃkPOík ÃkÝ [k÷e þfu Au. fux÷kf ÃkËkÚkkuoLku íkiþkh fhðkLke ÃkØrík yux÷e òuhËkh nkuP Au fu íku ÃkËkÚkkuo ÃkÝ ÷ktçkku Mk{P MkwÄe [k÷e þfíkk nkuP Au. Ëk.ík. ðze, ÃkkÃkz, ¾er[þk, yÚkkýkt rðøkuhu.

fux÷ef MkkðÃkLke :

1. [wh{kLkk ÷kzw çkLkkððk Ãkqðuo [wh{wt çkLkkððk {kxu {wrXþk çkLkkððk{kt ykðu Au. yk {wrXþk òu çkhkçkh íkæþk Lk nkuP íkku ytËh ÃkkýeLkku ¼us hne òP Au. ykðk ¼usðkæk {wrXþk ¼ktøkeLku fhu÷k [wh{kLkk ÷kzwt çkesu rËðMku s y¼ûP çkLku Au, {kxu ïþk÷ku hk¾ðku sYhe Au.

h. s÷uçke çkLkkððk {kxu hkºku s ykÚkku Lkkt¾e Ëuðk{kt ykðu Au. yk ykÚkku hkíkðkMke Úkíkku nkuðkÚke Mkðkhu íkuLke çkLku÷e s÷uçke [k÷e Lk þfu. íkuLku çkË÷u hkºku ykÚkku Lkkïþk rðLkk çkLkíke y{híke [k÷e þfu Au. s÷uçkeLkku ykÚkku Mkðkhu Lkk¾u íkku s÷uçke [k÷e þfu Au, ÃkÝ hMkkuEPk hkºku fk{ Ãkíkðe Ëu Au.

rMkÍLk÷ xkE{ r÷r{xðkæk ÃkËkÚkkuo

þufu÷k ÃkËkÚkkuoð½khu÷k ÃkËkÚkkuo íkæu÷k
ÃkËkÚkkuo Ãkkfe {eXkE

[ýk, {{hk, Ãkýe, [uðzku Mkuð,
 øktrXþk, Vkvzk, {kunLkÚkkæ,çkwtËe ÷kzw,
 Ëæu÷ku ÷kux, ¾k¾hk {{hk fzf Ãkwhe
 ðøkuhu VhMkkýíkæuu÷k [wh{kLkk ÷kzw
 {kuíke[qh ðøkuhu

fkæ {PkoËk

(1) (h) (3) (4) (Ãk)

fk.Mkw.1Ãk Úke Vk.MkwË Vk.Mkw.1Ãk Úke y.Mkw.1Ãk Úke
 fk.Mkw.1Ãk Úke y.Mkw. ykýk LkûkºkÚke
 14 MkwÄe s ðÃkhkþy.Mkw.14 MkwÄe fk.Mkw.1Ãk MkwÄe
 14 MkwÄe ykX {kMkíþkßP ÃkËkÚkkuo :

íkuðk ãkĕkÚkkuo: ðãkhkþ íkuðk ãkĕkÚkkuoðãkhkþ íkuðk
 ãkĕkÚkkuoðãkhkþ íkuðk ãkĕkÚkkuo fuhe, hkþý, ðøkuhu
 ¼kSãkk÷ku, fkuÚk{eh, çkĕk{, xkuãkhw,yk¾e çkĕk{,
 yk¾wtðze, ãkkãkz,
 ¾swh, ¾khuf, ík÷, ykuMkkðu÷k ík÷, xkuãkhwt
 (fkA÷eðkæwt)¾e[eþkt, Mkkæuðzkt,
 xkuãkhwt, çkĕk{, fksw, ¼kS, økwðkhVæsu rĕðMku
 Vkuzkþçkeçkzkt, Mkqfðýe
 [khkuæ, ãkeMíkkt,ykrĒLke Mkwfðýe Lku íku s rĕðMku
 ýkûk, y¾hkux, ({uðku y.Mkw.14ðkãkhe þfkþ.
 shĕk÷w, ykrĒ ík{k{ãkAe y¾ûþ
 «fkhLkku Mkqfku {uðku. økÛþku Au.)

3. ĒqãLkku {kðku ãký çkesu rĕðMku ðkMke Úkkþ Au
 {kxu çkðhLkku {kðku íkku [k÷e s þfu Lkn^a. ½hu
 çkLkkðu÷ {kðku òu çkeð rĕðMku hk¾ðku nkuþ íkku
 íkuLku ½e{kt þufeLku ÷k÷ çkLkkððku òuEyu. ykðku
 ÷k÷ {kðku y¾ûþ çkLkíkku LkÚke.
4. {kðku fkZeLku çkwhwt ¼uæðeLku çkLkkððk{kt ykðíkk
 ãkUzk ãký çkesu rĕðMku ðkMke çkLku Au. ãkhtík w òu
 ĒqãLku VkzeLku [q÷k Wãkh s ¾ktz ¼uæðeLku ãkUzk
 çkLkkðkþ íkku íku ðkMke Úkík LkÚke. íku s heíku
 ĒqãLku VkzeLku [q÷k ãkh s ¾ktz ¼uæðeLku
 çkLkkðkíke {kðkLke çkhve çkesu rĕðMku ðkMke
 çkLkíke LkÚke. ĒqãLku Vkzâk rðLkk Ēqã{kt ¾ktz
 Lkkt¾eLku [q÷u n÷kðíkkt n÷kðíkkt su ãkUzk
 çkLkkðkþ Au, íku ãký ðkMke Úkíkkt LkÚke.
- ãk. økw÷kçkòtçkw{kt {kðku ðkMke Úkkþ Au yLku [kMkýe
 fk[e ãkzu Au. {kxu çkesu rĕðMku hk¾e þfíkkt LkÚke.
 íku s heíku hMkøkwÕ÷k, hMk{÷kE ykrĒ çkãe fk[e
 [kMkýeLke çktøkæ {eXkEyku çkesu rĒ' y¾ûþ òýðe.
6. MkwHíkLke ½khe{kt su {kðku ãkuf fhðk{kt ykðu Au,
 yu òu ãknu÷kt ½e{kt þuðþk rðLkkLkku nkuþ íkku
 ðkMke Úkkþ Au. fux÷kf ©kðfku Mãkurþþ÷ þufu÷k
 {kðkLke ½khe çkLkkðu Au, íku [k÷e þfu Au. çkðhwt
 ½khe y¾ûþ òýðe. ðãw{kt þufu÷k {kðkLke ½kheLkwt
 WãkhLkwt ãkz ½e{kt Mk¾ík heíku íkækíkwt LkÚke.
 {k^ok Wfæíkk ½e{kt ÍçkkuæLku fkZe ÷uðkþ Au {kxu
 WãkhLkwt ãkz hkux÷eLke su{ fk[wt hnu Au. {kxu íku

çkesu rĚđMku đkMke Úkkp. {kxu fkuEĀký ½khe çkesu rĚđMku đkMke Úkkp. {kxu fkuEĀký ½khe çkesu rĚđMku hk^{3/4}e pfpk Lkkn.

7. ½ýkt ÷kufku ĘqĀLke {÷kE hkus ¼uøke fhu Au, ĀkAe íkuLku íkkðeLku ½e çkLkkðu Au. yk ĀkØíke pkuøp LkÚke. {÷kE hkík hnuðk {k^okÚke đkMke Úkkp Au. íku{kt ÷kæpK Sðku WíĀkÒk Úkkp Au.
8. ÷e÷ku-Mkqfku n÷ðku ÷kux MkzkðeLku çkLkkðkp {kxu íku y^{1/4}ûp òýeLku Akuze Ęuðku òuEyu. ^{3/4}t^{1/4}kíkLkwt n÷ðkMkLk Āký ípkßp økýkp Au.
9. yksu pufu÷ku ^{3/4}k^{3/4}hku lĀk rĚđMk [k÷u Au, íku{ pufu÷ku ĀkkĀkz [k÷e pífíku LkÚke. íku{kt ^{3/4}kh nkuðkLkk fkhýu íku nðk{ktÚke ¼us Ākfzu Au yLku çkesu rĚđMku s đkMke çkLku Au, Āký òu íkæeLku hk^{3/4}ðk{kt ykÔpk nkuP íkku çkesu rĚđMku [k÷e pfu Au.
10. ĀkktW-rçkĀMfx ykrĚ ĀkĚkÚkkuoLkk ÷kuxLke , íku{s íkuLke çkLkkðxLke fkuE fkæ{pkoĚk ĩpk÷{kt nkuíke LkÚke {kxu íku y^{1/4}ûp òýðk. ðæe íkuLkk ykxkLku Āký ÷ktçkku Mk{p Mkzkðe hk^{3/4}ðk{kt ykðu Au. {kxu rntMkkLkku Ęku»k Āký ÷køku Au. ĀkkWt-rçkĀMfx ðøkuhu {UĚkLkk ĀkĚkÚkkuo íkku ykhkuøpLku nýe Lkk^{3/4}ðk {kxu xkE{-çkkUçk suðwt fk{ fhu Au. yksLkk MkkpLMku Āký {UĚkLkk ĀkĚkÚkkuoLku ykhkuøp {kxu ^{3/4}hkçk Lkn^a Āký ^{3/4}íkhLkkf økÛpk Au. Ęw:^{3/4}Lke ðkík Au fu siLk ½hku{kt ^{3/4}k^{3/4}hkLke søpk yksu çkúuz yLku ĀkktWyu ÷eĀe Au. ykðíkefk÷u íkuLke søpkyu fu÷kuøkTMk fw.Lkk fkuLkV÷ufMk yLku ðexV÷ufMk ðøkuhu Lkðk Lkðk LkkMíkkyku økkuXðkE hnuðkLkk Au. VkuhuLkLkku çkĀku f[hku ¼khíkepkLkk Ākux{kt ĘkE sðkLkku Au. yk{ Úkkp íkku s ĀkhĚupe ĘðkLke ftĀkLkeykuLkku ðuĀk÷ku òuh{kt [k÷u.
11. çkhVLkk økkuæk WĀkh Aktxðk{kt ykðíkk pçkíkLkk yuMkuLMk yLku fk[e [kMkýeLkk ¼he hk^{3/4}ðk{kt ykðíkk ÷^açkwLkk hMk ðøkuhu ík{k{ ĀkĚkÚkkuo y^{1/4}ûp òýðk.
- 1h. çkòhLkk ©e^{3/4}tz ðøkuhu 6-6 {rnLkkLkk đkMke nkuP Au. íkuLku íkkò {kLkeLku ^{3/4}kLkkhLke çkwrØ Mkkå[u s đkMke ÚkE økE nkuðe òuEyu. òík íkĀkkMk rðLkk ðkĀkhðwt pkuøp LkÚke.

13. fux÷kf ÷kufku ĘqÄ{kt çkktÄu÷e ¼k¾he çkesu rĚđMku đkMke LkÚke Úkíke yuđwt {kLku Au íku ¼ú{ýk {k^ok Au. ĘqÄ đkMke Úkkp Au íkku íkuLke ¼k¾he fu{ đkMke Lk Úkkp ?
14. òu [xýe çkLkkđíkk Ākkýe Lkkĭpwt nkuP yÚkđk [ýkLkku ÷kux ¼u^opku nkuP íkku íku [xýe çkesu rĚđMku s y¼úP çkLku Au, Āký òu ÷^açkwLkku hMk Lkktĭpku nkuP yLku Ākkýe fu ÷kux Lkktĭp rđLk đkxu÷e nkuP íkku íku ^oký rĚđMk MkwĀe [k÷u Au. [xýe çkLkkđíkk fkuÚk{eh-{h[kt ĀkkýeLke ĀkuPkt nkuP íkku íku Ākkýe [xýe{kt sđkÚke [xýe çkesu rĚđMku y¼úP çkLku Au, íkuÚke ĀkkýeLkku ytp Lk hnu íku {kxu WĀkPkuøk hk¾đku sYhe Au.
- 1Āk. Vkxe økpu÷wt ĘqÄ íkÚkk çkuMđkĚ ÷køkíke hMkkuE [r÷íkhMk økýkP Au. {kxu WĀkPkuøk fhđku pkuøP LkÚke.
16. đze, ĀkkĀkz, ¾e[epk đøkuhu ßpkhu yufĚ{ Mkqfe nđk nkuP ípkhu rpPk^ok{kt s çkLkkđđk pkuøP Au. [ku{kMkk{kt íku{kt Wçk (Vqøk) ÷køkđkLkku Mkt¼đ Au, {kxu [ku{kMkk Āknu÷kt Ākqhkh fhe Ęuđk òuEyu. đze, ĀkkĀkz, [ku{kMkk{kt y¼úP Au yuđwt ©kØ rđrĀ{kt sýkđu÷ Au.
17. rđhkĀLkkLkku Mkt¼đ nkuđkÚke {fkELkk zkuzk, ½đLkk Ākku¾, swđkhLkku Ākku¾ đøkuhu Lk đkĀkhđku.
18. fkuhzw {øk đøkuhuLkk Ękýk yr[¥k Au, Āký y¾tzpkuLk nkuđkÚke [kđđk Lkkn. yk¾k Wíkkhe sđk, yu{ ©kØrđrĀ{kt sýkđu÷ Au.
19. Vkøký [ki{kMke çkĚ xkuĀkhwt, çkĚk{ đĀkhkP Au. [ku{kMkk ĘhBPkLk yksu Vkuzu÷e çkĚk{, fkA÷e Vkuzelku fkZu÷wt xkuĀkhwt (økku^oku Vkuzelku fkZu÷wt Lkkn. fk[÷e Vkuzelku fkZu÷wt VkuV^o xkuĀkhwt s [k÷u, fu{ fu xkuĀkhkLk økku^ok{kt Q¼k [ehk Ākzu÷k nkuP Au. [ehk{kt rLkøkkuĚ, fwtÚkwđk đøkuhu ĀkzđkLkku Mkt¼đ Au {kxu çkĚk{Lke su{ Vkuzâk ĀkAe đĀkhkP íku{ xkuĀkhwt Āký fkA÷e Vkuzâk ĀkAe đĀkhkP. yksu [k÷u, çkesu rĚđMku hk¾đwt Ākzu íku{ nkuP íkku íku ½e{kt ík^oeLku hk¾u íkku [k÷e pfu Au. xkuĀkhkLku ík^ođk {kxu Aeý fheLku ík^oe pfkP Au.

- h0. ík÷ Vøký [ki{kMke ĀkAe y^{1/4}ûP økÛPk Au. Āký òu hk^{3/4}ðk Ākzu íku{ nkuP íkku íkuLku økh{ Ākkýe{kt [q÷u [zkðeLku, ykuMkkðeLku hk^{3/4}u íkku íku{kt Sð Ākzíkk LkÚke íkuÚke ykX {kMk [k÷e þfu Au.
- h1. fux÷ef fuheLkku Ākkf ykÿk Lkûk^ok ĀkAeÚke ykðu Au, íku{ Aíkk íkuLku Āký y^{1/4}ûP s {kLkðk{kt ykðu Au. fuhe ykÿkÚke ÷E fkhíkf ĀkqLk{ MkwÄe rðpk^{3/4}k Lkûk^ok MkwÄe) çktÄ Mk{sðe.
- hh. økwshkík{kt VhMkkýLkku ðĀkhkþ nË rðLkkLkku ðÄe økþku Au. yuf Mkðuòúký «{kýu yuf ð»ko{kt yuf÷wt økwshkík çku ÷k^{3/4} 7h nõh {uxÛef xLk {eXwt ^{3/4}kE òP Au. yu{kt MkkiÚke ðĀkhu sÚÚkku y{ĒkðkËe ykurnþk fhe òP Au yLku MkkiÚke ykuAku ðĀkhkþ zktøk rsÏ÷k{kt Au. yíþtík {eXwt ^{3/4}kðkLkk fkhýu s xk÷ Ākzðe, ðkᄁ Äkuᄁk ÚkðkLke çke{khe ykðu Au. yrík Mkðo^ok ðsoþuíkT !

fux÷ef MkkðĀkLke :

1. fux÷kf ^{1/2}hku{kt íkÚkk çkÄe nkux÷ku yLku ÷kheyku{kt ånk, þuhzeLkk hMk ðøkuhu{kt ÷e÷wt ykËwtt ðĀkhkþ Au. ykËw ftË{qᄁ økýkþ Au. {kxu íkuLkku WĀkþkuøþk Lk fhðku þkuøþ økýkþu. íkuLku çkË÷u MkqtXÚke fk{ [÷kðe þfkþ Au.
 - h. ykhkuøþLkk Lkk{u fux÷kf ÷kufku økkshLkku hMk Ākeíkk nkuP Au. íku{ýu Mk{S hk^{3/4}ðwt fu ykhkuøþ yuf Lkrn Āký íkLk, {Lk çku òíkLkwt Au. íkLkLkwt ykhkuøþ MkwĀkhðk síkk òu {LkLkwt ykhkuøþ çkøkzíkwtt nkuþíkkuyuðwtòu^{3/4}{ fhkþ Lkrn.
 3. fXkuᄁLku ÷ktçkku Mk{þ Āk÷kᄁðkÚke ytfqhk Vqxe òP Au. ykðk ytfqhk Vqxu÷k fXkuᄁ yLktífkþ økýkþ Au {kxu íku ðĀkhkþ Lkrn.
 4. fkuE yufkË [esLke ÷k÷[Lkk fkhýu ÷kufku ftË{qᄁLke çkkĀk ÷uíkk y[fkíkk nkuP Au, íku{ýu Mk{S hk^{3/4}ðwt òuEyu fu nõk {kxu çkkhe ^{3/4}wÏ÷e hk^{3/4}ðe nkuP íkku hk^{3/4}e þfkþ Āký yk^{3/4}e hkík çkĀk çkkhýkt Q^{1/2}kzk hk^{3/4}eyu íkku øk{u íku ytËh ^{1/2}qMke òP. ík{khhkÚke su Lk Aqxe þfu íkuLku çkkË fheLku çkkfeLkk ftË{qᄁLke «ríkìkk íkku yksu s økúný fhe ÷uðe òuEyu.
- Āk. fux÷kf ÷kufku xÛkður÷tøkLkk Lkk{u fkþ{ {kxu ftË{qᄁ ^{3/4}kðkLkwt [k÷w hk^{3/4}u Au. íku{Lku ^{1/4}÷k{ý Au fu

çknkhøkk{ økPk çkkĚ Āký ĘqĀ, fuæk, MkVhsLk suðk ĀkĚkÚkkuo íkku çkĀu {æu s Au. Úkkuzwt [÷kðe ÷uðkLke íkipkhe íkku hk^¾ðe s òuEyu.

yŌĀkçkes : su Væku{kt yuf çkes ĀkAe yuf ĀkzĚku nkuP ĀkAe yuf çkes nkuP. yk heíku ðå[u yktíkhAk÷Lke ÔpðMÚkk nkuP yÚkðk çkesLke WĀkh Ākík÷e Ak÷Lkwt Ākz ðæu÷wt nkuP íkuLku çknwçkes fnuðkíkwt LkÚke. Ęk.ík. fkfze su{kt Ęhuf çkesLke ðå[u Ākkíkæwt Ākz nkuP Au. p-hxuxe-ĀkĀkiPwt suLkwt çkes [khufkuhÚke Ākík÷kĀkzÚke fkuxuz ÚkPu÷wt nkuP Au.

h^aøkýk íPkøk : h^aøkýk ftĚ{qæ LkÚke íku{ Aíkk t íku rVríf÷ nuŌÚk yLku {uLx÷ nuŌÚkLku çkøkkzLkhhk nkuðkÚke ^¼økðkLku íkuLkk ^¼ûkýLkku rLk»kuĀ fPkuo Au, h^aøkýk ^¾kLkhhLk phev{kt fV ðĀu Au, rĀkŷk ðĀu Au. yðkhLkðkh íkkð ykŌPk fhu Au yLku ytíku síkkt síkkt {kýMkLku ûkP ÚkkP Au. yk íkku íkLkLke ðkík ÚkE. {LkLke ðkík ÷Eyu íkku h^aøkýk ^¾kLkhhLkwt {Lk [t[æ yLku íkk{Mke ÚkE òP Au. h^aøkýkLkku ykuæku fu þkf ^¾kĀkĀkAe {kýMkLkwt{Lk [fhkðk ÷uðk {ktzu Au. **Ā{oMktøkún{kt** fíkwt Au fu h^aøkýk Ÿ^½ ðĀkhLkhh yLku rðfkĥ ĀkuĚk fhLkhh Au. rþðĀkwhký{kt fíkwt Au fu nu Ākkðoíke ! su ÷kufku h^aøkýk, {qæk, fkheøkzkt ^¾kP Au, íku {qZ ÚkEòP Au. {hý Mk{Pu {khwt M{hý fhe þfíkk LkÚke.

íkwåAVæ íPkøk : su Væku{kt fþku {k÷ LkÚke íkuLku íkwåAVæ økýðk{kt ykðu Au. su{kt ^¾kðkLkwt Úkkuzwt yLku VUfðkLkwt íkíwt nkuP íkuðk çkĀk VækuLku íkwåAVæ fnuðkP Au. ^½ykt Væku ^¾kðk Aíkk Ākux{kt Mkkð yŌĀk çku÷uLMk Úkíkwt nkuP yuðk Væku ^¾kðkLkku fkuE r{®Lkøk LkÚke. yu rhíŌx ðøkhLke ŌPÚko {nuLkík fhðk suðwt Au. ykðk íkwåAVæku ík]ró ykĀke þfíkk LkÚke. WŌxkLkku f[hku ^¾qçk VUfðku Ākzu Au. yu f[hk{kt fezeyku, {k^¾eyku ðøkuhu Sðstíkwyku [exfu Au. ÷kufkuLk Ākøkíkæu [økĚkELku {he òP Au. yk{ ^½ýe {kuxe rðhkĀLkkyku ÚkkP Au. {kxu [f÷eLke su{ yk^¾ku rĚðMk [ýðk suðe yk «ð]rŷk Akuze Ęuðe. íkwåAVæku{kt : [ýeçkkuh, íkkzVæ, Āke[w, Ākeþw, Ākkfk økwtĚk, yktçk÷eLke {kuh ðøkuhuLku íkwåAVæku òýðk.

çkhV : siLkĚpoLku ĀkkýeLkk yuf çkwtĚ{kt yMktİP SðkuLkwt yrMíkíð òuþwt Au. yufuf SðLku òu MkhMkðLkk fý suðku çkLkkðeLku Akuzðk {ktzeyu íkku yk^¾ku stçkwîeĀk ^¼hkE òP Āký s÷çkwtĚLkk Sðku Mk{kó Lk ÚkkP. ykðk

yMktĭP kwtĒkuLkku Mkhđkæku fhku íPkhu ykEMöPwçk çkLku Au. yk çkhV yux÷u rđpkæ s÷hkrp. çkhV rđLkkLkwt MkkĒw Ākkýe Āký òu økéPk rđLkk đkĀkhđk{kt ykđu íkku Mkkík økk{ çkkéPk sux÷wt ĀkkĀk ÷køku yuđwt ĀkwhkýøkútÚkku{kt fnuđkP Au. yæøký Ākkýe{kt òu ykx÷k çkĀk Sđku nkuP Au íkku çkhVLkwt íkku ĀkqAđwt s ðwt ? Ākkýe ßPkhu íehku rzøkúeyu ĀknkU[u Au, íPkhu íku çkhV{kt YĀkktíkh ÚkE òP Au. yk heíku YĀkktíkrhík sæ{kt yMktĭP çkuErLÿP Sđku ĀkuĒk ÚkE òP Au. rđük{kt ¾ĒçkĒ Úkíkk fezkLke su{ çkhVLke ytĒh MkVuĒ yíPtík íeyk đkæ suđk yMktĭP fezkyku Āký øPkhuF òuE ðfkP Au. ykĀwrLkf đizkkrLkf fuĀxLk sufkuMkoçkeyu Mkqû{Ēpof Pt°kLke {ĒĒÚke {k°k yuf ĀkkýeLkk çkwtĒ{kt 364Āk0 nk÷íkk [k÷íkk SđkuLku Lkshu rLknkéPk Au. òu Ākkýe{kt ykx÷k nkuP íkku çkhV{kt fux÷k ? shk Mkku[ku íkku ¾hk !

yÚkkýkLkk «fkh : íkzfu çkLkíkk yÚkkýkt, [q÷u çkLkíkk yÚkkýkt, ¾kxk hMk{kt çkLkíkk yÚkkýkt.

1. íkzfu çkLkíkk yÚkkýkt :- fuhe, {h[kt, økwtĒk. đøkuhu{kt {eXwt ¼uæðeLku íkuLku íkzfu {qfđk{kt ykđu Au. íkzfkÚke Āehu Āehu Ākkýe Mkqfkíkwt òP Au. °kýđkh, Ākkt[đkh, Mkkíkđkh, Mk¾ík íkzfk ykĀPk çkkĒ ßPkhu Mkkđ ĀkkýeLkku ytp (yux÷u fu đLkMĀkríkLkku hMk) MkwfkE òP íPkhu íku Mkqfk çktøkze suđk çkLke òP Au. íku ĀkAe íkuLke Ākh økkuæ, hkE đøkuhu [zkðeLku MkhMkđLkk íku÷{kt økæçkqz zqçkkzeLku hk¾đk{kt ykđu Au. yk heíku rçk÷fw÷ (ze-nkEzÚuxuz) yufĒ{ fzf fheLku íku÷{kt zqçkkzu÷kt yÚkkýkt yuf đ»ko ĀkPÓík [k÷e ðfu Au. òu íkzfk çkhkçkh Lk yĀkkPk nkuP íkku yÚkkýwt fk[wt hne òP Au, yu{kt ĀkkýeLkku ytp hne òP Au. yk ĀkkýeLkku ytp SđkuLku ĀkuĒk Úkđk {kxu yuf {kuxwt fkhý çkLke hnu Au. ßpkt Āký ¼us hnu Au ípkt SđkuíĀkr¥k ÚkPk rđLkk hnuíke LkÚke.

øPkhuF íkzfk{kt fuheLkku AqtĒku đøkuhu Āký çkLkkđkP Au. íku{kt Āký fuheLke Aeý{ktÚke ¾kxwt Ākkýe fkZe LkktĭPk çkkĒ Aeý MkkÚku {eXwt íkÚkk Mkkfh ¼uæðeLku íkzfk{kt {qfđk{kt ykđu Au. su{ su{ íkzfk yĀkkíkk òP íku{ íku{ [kMkýe fzf Úkíke ykđu Au. Ākkýe Mkqfkíkwt òP Au. ßPkhu [kMkýe °ký íkhhđkæ ÚkkP íPkhu Ākkfe ÚkE Mk{sðe. ([kMkýe òuđkLke yuf heík Au. [kMkýeLkwt yuf rçktĒw ytøkqXk Ākh {qfe íkuLke

Ākh yktøkæ ĒçkkðeLku ĀehuÚke Ý[e fhðe. yktøkæ Ý[e Úkíke ðuæκ òu [kMkýe{ktÚke çku fu yZe íkkh Lkefæu íkku íku fk[e Mk{sðe. yktøkæ Ý[e fhíkk òu Ākqhκ ʀký íkkh WĀkh ¾U[kp íkku [kMkfe Ākkfe Mk{sðe.)

- h. **[q÷u çkLkíkk yÚkkýkt :-** AqtĒku, {whççkku ðøkuhu fux÷kf yÚkkýkt [q÷k Ākh Āký fhðk{kt ykðu Au. yu{kt Āký Āknu÷kt ¾ktzLku [q÷u [zkðe íku{kt AqtĒkLke Aeý fu {whççkkLkk xwfzk Lkkt¾eLku [kMkýe ʀký íkkhðkæ Úkkp ípkt MkwĀe n÷kðíkk hnuðwt Ākzu Au. [kMkýe Ākkfe Úkpκ çkkĒ íkuLku [q÷uÚke Wíkkhe íku Xtzw ÚkE økpκ çkkĒ fk[Lke çkhýe{kt ¼he ÷uðkp Au. yk{kt Āký [kMkýe fk[e hnu íkku yÚkkýk{kt SðkuíĀkrϕk ÚkE òp Au.
3. **¾kxκ hMk{kt çkLkíkk yÚkkýkt :-** fuh, {h[kt ðøkuhuLku fk[e fuheLkk ¾kxκ Ākkýe{kt yÚkðk ÷^açkwLkk hMkLke ¾xkp{kt ʀký rĒðMk Āk÷kæLku ĀkAe çknkh fkZeLku Vhe ʀký rĒðMk íkzfu MkqfðeLku çktøkze suðk fpko çkkĒ MkhRMkpκLkk íku÷{kt hκE ðøkuhu VeýeLku ĀkAe fuh fu {h[ktLku ytĒh zqçkkzðk{kt ykðu Au. yk{kt Āký òu ĀkkýeLkku ytp hne økpκ nkuP íkku íku{kt íkhík s Vqøκ ðæ òp Au. {kxu fkæS hk¾ðe sYhe çkLke Au.

fux÷ef MkkðĀkLke :-

1. yÚkkýkt fk[Lke çkhýe{kt ¼hðkt òuEyu. íkuLkk Zktfýku çkhkçkh [Ākku[Āk çktĀ Úkðk òuEyu. çkhýe{kt Zktfýkt Ākh [kh Ākzðkæwt íeýwt fĀkzwt çkktĀeLku økæuÚke Ēkuhe çkktĀe Ākuf fheLku hk¾ðwt òuEyu. çkhýe Āku[ðkæ nkuP íkku p feze Āku[Lke Ākhu Ākhu ÚkE ytĒh Āknkuŧ[e pfu Au.
- h. fkuE Āký yÚkkýkt{kt {uÚkeLkku WĀkpkuøκ Lk fhðku, fu{ fu {uÚkeðkæwt yÚkkýwt çkesu rĒðMku y¼ûp çkLku Au. ðæ Ē^a MkkÚku yÚkkýwt ðkĀkhíkk rĒæ Úkkp Au. yux÷u {uÚkeLke sòpkyu Shwt ðkĀkhðkÚke fk{ [k÷e òp Au.
3. yÚkkýkt{kt økkuæ ðkĀkhðku pkuøp LkÚke. økkuæ yLku ¾xkp ¼uøkk ÚkðkÚke Ākkýe Aqxu Au íkÚkk {kEŌz ykŌfkunku÷ çkLke òp Au. yu{ fux÷ef yLkw¼ðe çknuLkkuLkwt fnuðwt Au. {kxu yÚkkýk{kt økkuæ íku{s fkuE Āký «fkhLkwt ĀkLp fu ykxku ðkĀkhðk Lkrn.

4. ftĚ{qα, ÷e÷e nαĚh, ykĚw, økh{h, økksh, ÷e÷kðktMk, {÷çkkhLkk {eXkLkk Ākkýeðkαk ÷e÷k{he ðøkuhu {qαÚke s y^{1/4}ûP Au. {kxu íkuLkwt yÚkkýwt Āký y^{1/4}ûP òýðwt.

Āk. ^{3/4}kxkt VαkuLkwt yÚkðk ^{3/4}kxk hMk{kt çkLkkðu÷wt yÚkkýwt íkzfk ĚeĀk rðLkkLkwt {k^ok ^oký rĚðMk s [k÷u Au. íku{kt òu ÷kux fu ĀkLP ^{1/4}uαÔPwt nkuP yÚkðk Ākkýe LkktĪPwt nkuP íkku çkesu rĚðMku s y^{1/4}ûP çkLku Au.

6. økwðkhVαe{kt {uÚkeLke ^{1/4}kS ykrĚLke Mkqfðýe fhe nkuP íku Āký [kíkw{koMk Āknu÷kt s Ākíkkðe Ěuðe òuEyu. ^{1/4}us ÷køkíkk íku{kt Āký SðkuíĀkrϕk ÚkkP Au.

yÚkkýkt{kt ðPkhu y^{1/4}ûPíkk-^{1/4}ûPíkk :-

(1) su Vα{kt ^{3/4}xkP Au íku yÚkðk íkuðe ðMíkw{kt ^{1/4}uαðu÷wt nkuP íku yÚkkýwt ^oký rĚðMk ĀkAe s y^{1/4}ûP çkLku Au. Ākhtíkw (h) òu fuhe, ÷^açkw ðøkuhuLke MkkÚku Lkrn ^{1/4}uαðu÷k økwðkh, økwtĚk, fkfze, [e^{1/4}zk, {h[kt ðøkuhuLkkt yÚkkýkt fu su{kt ^{3/4}xkP LkÚke íku íkku yuf hk^oke ðeíPu çkesu s rĚðMku y^{1/4}ûP ÚkkP. (3) fuhe fu ÷^açkwLke MkkÚku ykÚPwt nkuP íkku ^oký rĚðMk ^{3/4}kðk{kt çkkĀ LkÚke. Āký (4) òu þufu÷e {uÚke Lkkt^{3/4}e nkuP íkku çkesu s rĚðMku ðkMke ÚkðkÚke y^{1/4}ûP Au, fkhý fu {uÚke ĀkLP Au. {uÚke, [ýkLkku ÷kux fu ĚkrαPk Lkkt^{3/4}u÷ nkuP, íkku íku rĚðMku s ðĀkhkP. çkesu rĚðMku y^{1/4}ûP. (Āk) ðαe, su yÚkkýkt{kt {uÚke Lkkt^{3/4}e nkuP íku fk[kt ĚqĀ-Ěn^a-AkP YĀk økkuhMkLke MkkÚku ^{3/4}ðkP Lkrn. (6) fuhe, økwtĚk, ^{3/4}khuF, {h[kt ðøkuhuLkwt Mkqfðu÷wt yÚkkýwt çkLkkðu Au íku Āký íkzfk çkhkçkh Lk ĚuðkPk nkuP yLku ÷e÷kP hnuðkÚke ðkéPwt ðαe þfkíkw nkuP íkku íkuðwt yÚkkýwt Āký ^oký rĚðMk ĀkAe y^{1/4}ûP ÚkkP.

yÚkkýkt {kxu {k^ok íkzfk Ěuðk íkuðwt fktE LkÚke, Āký ßPkt MkwĀe fuhe, {h[kt, økwtĚk ðøkuhu çktøkze suðkt MkqfkP ípkt MkwĀe Ākkt[Mkkík fu ðĀkhu rĚðMk Āký íkzfk Ěuðk òuEyu. íku {wsçk MkwfÔPk çkkĚ hke, økkuα [zkðu yLku íku÷çkqz nkuP, íkku íkuðwt yÚkkýwt ðýo, øktĀ, hMk, MĀkPø Vhu Lkrn, ípkt MkwĀe ^{1/4}ûP Mkt^{1/4}ðu Au. Āký íku÷ ykuAwt nkuP íkku çkøkze òP íPkhu Lk fĪĀku. çkuMðkĚ ðMíkw{kt çkuErLýP ^okMk Sðku WíĀkÒk ÚkPu÷k nkuP Au, íku{kt Vwøk ðαe síkkt yLktíkk Sðku ÚkkP Au, íkuðwt yÚkkýwt y^{1/4}ûP òýe íPkøk fhðku. çkòhLkk íkiPk {Mkk÷k

÷kðeLku yÚkkýkt fhku íkku Āký Ēku»k ÷køku s Au. fu{ fu økh{ {Mkk÷k ðøkuhu{kt ykĒw, ÷Mký ðøkuhuLkku Ākkðzh {eûk nkuP su $\frac{3}{4}$ Āku Lkn^a.

yk «{kýu WĀkPkuøkĀkqðof fhu÷kt yÚkkýkt {kxu ĀkAe çknw WĀkPkuøk íkÚkk fkαS hk $\frac{3}{4}$ ðe sYhe Au.

xeLkĀkuf Vqz yux÷u ? (ELMxLx $\frac{3}{4}$ kuhkfLku çkĒ÷u ELMxLx {kuík)

MkkiÚke fkrík÷ íuh öpwT ? ĀkkuxurpP{ MkkPLkkEz ? çkkŠçkxwhux ? ykMkuorLkf ? fhíkt ðĀw{kt ðĀw Sð÷uý íuh Mke. çkkuxur÷í{ Lkk{Lkk Mkqû{ Sðkýwtyku ĀkuĒk fhu Au. {kEçkuøkú{Lkk Vöík 0.1h{kt $\frac{1}{4}$ køk sux÷wt LkSðwt íuh {]íPw LkeĀkòððk {kxu Ākqhíkwt Lkeðzu Au.

Mke çkkuxwr÷í{Lkwt yk $\frac{3}{4}$ wt Lkk{ íkku f÷uĀMxrz{P çkkuxwr÷í{ Au, Āký Wå[kh Mkhα çkLku yu {kxu íkuLkk «Úk{ yûkhLku xqtfkððk{kt ykŌPku Au. yk Sðkýwyku ð»kkuo ÚkPk xeLk Vqz WäkuøkLku ĀkhuPkLk fhe hikk Au. MkqĀkÚke {ktzeLku íkiPk {kA÷e MkwĀeLkk yLkuf $\frac{3}{4}$ kā ĀkĒkÚkkuo nðk[wMík zççkk{kt Ākuf fhðkLkku {kuxku Wäkuøk pwhkuĀk, y{urhfe Ēupku{kt [k÷u Au. $\frac{1}{4}$ khík{kt Āký yk Wäkuøk [k÷w ÚkPku Au. $\frac{1}{2}$ ýe [kufMkkE yLku $\frac{1}{2}$ ýe [kuí $\frac{3}{4}$ kE hk $\frac{3}{4}$ ðk Aíkt Mke. çkkuxwr÷í{Lke Sð÷uý çk÷k öPk zççkk{kt ĀkuMke ðP íku fne pfkíkwt LkÚke. yksu Āký {kuíkLke ík÷ðkh xeLk Vqz $\frac{3}{4}$ kLkkh Ēhuf ŌPĀðíLku {kÚku íkkuαkpu÷e hnu Au. ík÷ðkh yLkuf WĀkh íkqxe Ākze Au. Aíkt fkuLkk $\frac{1}{4}$ køku ykðu÷k zççkk{kt {kuík Ākwhkpu÷wt nkuP íkuLke òý íkku xeLk Vqz $\frac{3}{4}$ kĀk ĀkAe s ÚkkP Au. yLku íPk ĀkAe çk[ðkLkku [kLMk Āký hnuíkku LkÚke.

Mke. çkkuxwr÷í{ ykùposLkf {kPk Au. yk Sðkýwyku Vöík ^oký fu [kh {kEçkur{xh ÷ktçkk nkuP Au. (yuf {kE çkur{xh yux÷u {exhLkku ĒMk ÷k $\frac{3}{4}$ {ku $\frac{1}{4}$ køk) Ýze s{eLk{kt hnuðkLku íkuyku xuðkpu÷k Au. çkeò yLkuf MkSðku {kxu «kýðkPwt $\frac{3}{4}$ hu $\frac{3}{4}$ h «kýĒkíkk Au. ßPkhu Mke. çkkuxwr÷í{Lku íku {kVf ykðíkku LkÚke. yk $\frac{3}{4}$ krMkPíkLku ÷eĀu íkku fwĒhíke Mktòuøkku{kt $\frac{1}{4}$ køpu s $\frac{3}{4}$ íkhkYĀk çkLku Au. fu{ fu nðkLkk ĀkwhðXk ðå[u yĀMíkíð xfkððwt íku{Lkk {kxu fĀkhwt Au. Ākhtíkw nðk[wMík zççkk{kt Mktòuøkku fwĒhíke nkuíkk LkÚke. $\frac{3}{4}$ kuhkfLke òαðýe {kxu WíĀkkĒfku íku{kt pqlPkðfkp ĀkuĒk fhu Au. yux÷u $\frac{3}{4}$ kuhkf{kt SðkýwLke pYykík Úkíkt «kýðkPwLkk y $\frac{1}{4}$ kð ðå[u íkuLku

Vkðíkwt {x̄u Au. SðkýwLke [pKÃk[PLke rçPk òuh Ãkfzu Au. yLku 'çkkxwr÷LkMk' Lkk{Lkk ÍuhLku {wõík fhðk {ktzu Au. [pKÃk[PLke ykzÃkuËkþ suðwt n̄xkn̄x Íuh ¾kuhkf{kt ¼x̄u Au. ¾kuhkfLkku yu zççkku su økúknf ¾heËu íkuLkwt 99 xfk íkku ykðe s çkLPwt Mk{sðwt. «Úk{ nw{÷ku Ãkûkk½kíkLkku Úkkþ Au, fu{ fu þeh{kt Ëk¾÷ Úkþu÷wt çkkuxwr÷LkMk Íuh Mkki Ãknu÷kt ìkkLkíktíkwLkku Mkt[kh çktÄ fhe Ëu Au. VuVMkktLke yLku ÓËPLke økríkLkwt rLkþ{Lk fhLkhh Ãký ìkkLkíkt^ok Au. yux÷u {kuík çktLku heíku xeLkVqzLkk þku¾eLkLku ½uhe ðx̄u Au.

Mke. çkkuxwr÷Í{ h1h VuhLknexLkk Wíf÷Lk®çkËwyu Ãký {híkk LkÚke. ßPkhu ¾kuhkfLku íkuLkk fhíkkð ðÄw íkkÃk{kLku økh{ fhe þfkþ Lkrm. yk SðkýwtLku ¾ík{ fhðk {kxu ¾kuhkf{kt s÷Ë hMkkþýku ¼uððk {kuíkLku LkkuíkhLkhhk çkLku Au. siLk ËþoLk huz rMkøLk÷ çkíkkðu Au fu, ÃkkýeLkk ytpðkæ Ëhuf ðkMke ðMíkwt{kt hkr^ok ÃkMkhh Úkíkk Lkðk Lkðk yMktïþ ^okMk stíkwyku-çkuðxurhþk WíÃkÒk Úkíkk hnu Au. su Íuhe stíkwykuLkku hMk VqzLku ÃkkuEÍLk çkLkkðu Au. suLku ¾kLkhhLku Íkzk-Q÷xe yÚkðk {]íþw Ãký LkeÃksu Au.

Ãkðo-ríkrÚk{kt ÷e÷kuíkheLkku íþkøk þk {kxu ?

«k[eLk fkx̄Úke Vu÷kþu÷ku ykÃkýku yk siLk Ä{o yknkh-rðnkhlke íkÚkk yk[kh-rð[khLke Ãkørík {kxu yk¾k rði{kt «rMkø Au. íkuLkk yuf yuf rMkøktík yLku yknkh-rðnkhyk[kh-rð[khLkk «íþuf rLkþ{ku MktÃkqýoÃkýu ðiðkkrlkf Au. fkhý fu yk rLkþ{ku fkuE Mkk{kLþ {Lkw»þ íkhk «[r÷ík fhkþk LkÚke.

÷e÷e ðLkMÃkrík Mksð nkuðkLkk fkhýu ÃkðoríkrÚkLkk rËðMku ÃkkuíkkLkk {kxu ÚkELku ðLkMÃkríkLkk SðkuLke ®nMkk Lkk Úkkþ íku {kxu Ãkðo-ríkrÚkLkk rËðMkku{kt ÷e÷kuíkhe yux÷u fu ÷e÷k þkf¼kSLkku íþkøk fhðkLkku Au.

ÃkðoríkrÚk{k ÷e÷kuíkheLkku íþkøk fhðkLkwt yuf yLP íkkšff yLku þkþeþ fkhý yu Au fu, ÷e÷kuíkheLkku íþkøk fhðkÚke {Lkw»PLku ÷e÷kuíkhe{kt ykMkÃðík Úkíke LkÚke Mkk{kLþ heíku Mkqfkt fXkuð rðøkuhu fhíkk ÷e÷k þkf¼kS Vx̄ku ðøkuhu{kt MðkË/{eXkþ ¾qçk s nkuþ Au. {kxu {Lkw»PLku Mkqfk fXkuð fhíkkð ÷e÷k þkf¼kS yLku

VækuLkku yknkh fhðku $\frac{3}{4}$ qçk s øk{u Au. òu Èhhkus íkuLkku yknkh fhðk{kt ykðu íkku íku{kt íkuLku ykMkÂõík WíÃkÒk ÚkE òP Au, Ækrhýk{u $\frac{1}{4}$ ðktíkh{kt íku{kt WíÃkÒk Úkðwt Ækzu. fkhý fu f{oðkÈLkku rLkP{ Au fu ßPkt ykMkÂõík íPkt WíÃkr¥k.

ykpwðuoÈLke árüyu rð[kheyu íkku ÷e÷k þkf $\frac{1}{4}$ kS rÃk¥kðÄof Au. ßPkhu fXkuæ ðkPwfkhf Au. íkuÚke ÷e÷k þkf $\frac{1}{4}$ kS ðÄw «{ký{kt ÷uðkP íkku rÃk¥kLkku «fkuÃk ÚkkP Au yLku íku Lk ÚkkP yLku þeh{kt ðkík, rÃk¥k yLku fVLkwt «{ký çkhkçkh sæðkE hnu íku {kxu nh $^{\circ}$ ký rÈðMku yuf ð $\frac{3}{4}$ ík ÷e÷k þkf $\frac{1}{4}$ kSLkku íPkøk fhðku yLku fXkuæLkwt MkuðLk fhðwt òuEyu yLku Ækðo ríkrÚk MktPwõík ykðu Au íkuLkwt fkhý Võík yux÷wt s fu yu ÆktÈh rÈðMk{k fÈk[rÃk¥k Úkkuzwt Æký ðÄe økPwt nkuP íkku íkuLkwt þ{Lk íku çku rÈðMk{kt ÷e÷k þkf $\frac{1}{4}$ kSLkku íPkøk fhðkÚke ÚkE òP Au.

ÆkðoríkrÚkyu ÷e÷kuíkhe íPkøkLkk çkeò Æký $\frac{1}{2}$ ykt fkhý Au. ÷e÷kuíkhe $\frac{3}{4}$ qçk fku{æ nkuP Au, yLku ríkrÚkLkk rÈðMkku fku{æ ðMíkwLkku Mktnkhu yu rLkcwh Ækrhýk{ ÷kðu Au. ríkrÚkLkk rÈðMku Ækrhýk{kuLkwt {ÖxeÃ÷efupLk ÚkkP Au. íkku íku rÈðMku þw $\frac{1}{4}$ yLku þwØ $\frac{1}{4}$ kð hkĭPk nkuP íkku íkuLkku økwýfkhu yLku rLkcwh $\frac{1}{4}$ kð ÚkkP íkku Ækw»fæ f{oçktÄLkwt fkhý Au, íkuÚke ríkrÚkLkk rÈðMku íPkøk fhðku rníkkðn Au.

ríkrÚkLkk rÈðMku [týLke yMkh s÷ík¥ð Ækh ðÄkhu nkuP Au yLku ÷e÷k þkf $\frac{1}{4}$ kS ðkÃkhðkÚke s÷ík¥ðLkku ðÄw ðÄkhku ÚkkP Au. suLke yMkh MkeÄe {LkLkk $\frac{1}{4}$ kðku Ækh Ækzu Au, íkuÚke íkuLkku íPkøk fhðku økwýfkhe Au.

ríkrÚkLkk rÈðMku íPkøk fhðkÚke íPkøk Ä{oLke ð]rØ ÚkkP Au. ríkrÚkLkwt {níð sæðkP Au. LkkLkk çkkæfku{kt Æký ríkrÚkLkk MktMfkh Ækzu Au, yLku ykhkÄLkkLkk $\frac{1}{4}$ kðku ðÄu Au.

Ækh $\frac{1}{4}$ ðLkk ykpw»PLkku $^{\circ}$ kesu, Lkð{u, h7{u $\frac{1}{4}$ køku ykpw»P çktÄ Ækzu Au, suLkk fkhýu Ækh $\frac{1}{4}$ ðLke økrík Lk→e ÚkkP Au. yLku fku{æ Ækrhýk{ þw $\frac{1}{4}$ økrík ÚkðkLkwt fkhý Au {kxu «kP: Èh $^{\circ}$ kesu rÈðMku ykðLkkhe ríkrÚkLku ÷e÷kuíkhe íPkøk fhðkÚke Ækrhýk{ þwØ, rLk{oæ çkLku Au.

hkr^ok^{1/4}kusLk yux÷u þwt ?

hkr^ok^{1/4}kusLk yux÷u MkqÞkoMík ÆAe yLku Mkðkhu MkqÞkuoËÞ Æknu÷kLkk Mk{Þ{kt ^{1/4}kusLk fhðk{kt ykðu íku, yu{ Mkk{kLÞ heíku Mk{sðk{kt ykðu Au. Ækhtíkw røþu»k ykhkÄfku MkqÞkoMíLke çku ^{1/2}ze Æknu÷kt yknkh Ækkýe íÞkøke Ëu Au. íkÚkk Mkðkhu MkqÞkuoËÞ ÆAe çku ^{1/2}ze økÞk ÆAe Lkðfkhþe ykrË fhu Au. hkr^ok^{1/4}kusLkLkk Ëku»kLku òýLkkhku ykí{k MkqÞkuoËÞ yLku MkqÞkoMíLke çku çku ^{1/2}ze Akuzelku íku ÆkwLÞLkwt ^{1/4}kusLk fhu Au. yÚkkoík ÆkwLÞkæ çkLku Au. hkr^ok^{1/4}kusLkLkk íÞkøk {kxuLkk «çkæ fkhýku :-

- 1) MkqÞkoMík ÆAe yLkuf Mkqû{ SðkuLke WíÄkrÿk ÚkkÞ Au fu su ðesæLkk «fkÞ{kt Æký Ëu^{3/4}e þfkíkk LkÚke.
- h) hkr^ok{kt MktÄkkrík f yux÷u fu Wzíkk {åAhkrË Sðku ^{1/4}kusLk{kt ykðe síkk rntMkk ÚkkÞ Au.
- 3) hk^oku s{ðkÚke ^{3/4}kÄu÷ku ^{3/4}kuhkf Lkrn Æk[ðkÚke ykhkuøÞ çkøkzu Au, ySýo ÚkkÞ Au, ðkMkLkk ðÄw òøku Au, «{kË-ykæMk ðÄu Au. Mkðkhu WXðkLkwt {Lk Úkíkwt LkÚke yLku hkuøkkuLke nkh{kæk MkðoÞ Au.
- 4) Íuhe stíkwLke ÷kæ ykðe òÞ íkku {]íÞw LkeÄksu Au.
- Åk) hkr^ok^{1/4}kusLkLkk ÷eÄu ykÞw»ÞLkku çktÄ Ækzu íkku ríkÞO[økrík fu LkhføkríkLkku çktÄ ÚkkÞ Au.
- 6) ^{1/2}kuh ytÄfkhÚke Lku^okLke þÄöík hwtÄkE sðkLkk fkhýu ^{1/4}kusLkLke ytËh Ækzíkk stíkwykuLku òuE þfkíkk LkÚke íkuÚke hkr^okLku røþu ^{1/4}kusLk Mkwík {Lkw»Þ fhíkku LkÚke.
- 7) hkr^ok ^{1/4}kusLk fhLkkh {Lkw»ÞLku ^{1/2}wðz, fkøkzk, rçk÷kze, økeÄ, Mkkçkh, ^{1/4}qtz, MkÄko, ð^aAe yLku ^{1/2}ku rðøkuhu ríkÞO[YÄku WíÄkÒk Úkðwt Ækzu Au. ðÄw Ækrhýk{ çkøkzu íkku Lkhføkrík Mkw÷^{1/4} çkLku Au.
- 8) su {Lkw»ÞLke rËðMkLke ykrËLke yLku ytíkLke çku ^{1/2}zeyu {qfeLku ^{1/4}kusLk fhu Au íkuLku ÆkwLÞLkwt ^{1/4}kusLk ÚkkÞ Au.

hkr^ok^{1/4}kusLk AkuzðkLkk fkhýku :-

- 1) hkr^ok^{1/4}kusLk yk ^{1/4}ðLku rð»ku ykhkuøÞLke nkrLk fhu Au yLku Ækh^{1/4}ðLku rð»ku Ëwøkorík ykÄku Au.

- h) hkr⁰k^{1/4}kusLkLku Mkk{kLP ĀkkĀk Lkn^a Āký {kuxwt ĀkkĀk fnuðk{kt ykÔPwt Au.
- 3) hkr⁰k^{1/4}kusLk{kkt hkuøkðkæk stíkw 1/4kusLk{kkt ykðe síkk fuLMkh rðøkuhu hkuøkku ÚkkP Au.
- 4) hkr⁰k^{1/4}kusLkLku ÷ELku ĀkŠ{f rçPk suðe fu «ríkç {ýkrĒ, þw^{1/4} æPKLkkrĒ ÚKE þfíkk LkÚke.
- Āk) hkr⁰k^{1/4}kusLkÚke fux÷efðkh Íkzk-W÷xe yLku økt^{1/4}eh ĀMÚkrík{kkt yLkuf ÷øLkkrĒ rĀkfrLkf Ākkxeoyku {wfkE økE íkuLkk Mk{k[kh ĒirLkf Āk⁰kku îkhk òýðk {æu Au.
- 6) MkqPoLke nkshe{kkt ðkíkkðhý MðåA hnu Au. ÞPkhu yMík Úkíkk ðkíkkðhý{kkt ytĀfkh Vu÷kE òP Au. íPkhu ĀkkuíkkLkku yknkh ÷uðk {kxu Sð stíkwLke Mk]rü ykfkþ{kkt Wzu Au.
- 7) ykPwðuoĒ þkt fnu Au fu MkqPkoMík ÚkkP ĀkAe ÓĒPf{æ yLku Lkkr^{1/4}f{æ Mktfku[kE òP Au, yu{kkt 1/4kusLk fhðkÚke ykhkuøPLke nkrLk ÚkkP Au. þheh{kkt szíkk «{kĒ ykðu Au. Mkqû{ stíkwLke rntMkk ÚkkP Au {kxu hkr⁰kyu 1/4kusLkLkku íPkøk fhðku Mk{wr[ík Au.
- 8) y{urhfk{kkt 'MkLk' Lkk{Lke MktMÚkk hkr⁰k^{1/4}kusLk fhðkLkku Mk^{3/4}ík rðhkuĀ fhu Auu.
- 9) {nkí{k økktĀeSyu SðLk{kkt AuŌ÷k 40 ð»ko{kkt hkr⁰k^{1/4}kusLkLkku íPkøk áZíkk MkkÚku Ākk÷Lk fPkuo níkku. íkku Ēhuf siLkeykuLkwt fíkoÔP Au fu hkr⁰k^{1/4}kusLk Lk fhðwt.
- 10) yðkkLke yuðk [f÷e, fçkqíkh, fkøkzk, ĀkkuĀkx rðøkuhu Āký MkqPkoMík ĀkAe Ēkýk [ýíkk LkÚke. íkuyku Ākkuíku ĀkkuíkkLkk {kæ{kkt síkkt hnu Au. íkuyku hk⁰ku Wzíkk Āký LkÚke, ík{kkhk 1/2hLke yøkkMke WĀkh [ý Lkk^{3/4}ðk{kkt ykðíke nkuP íkku ík{u Āký òuE þþku fu MkqPkuoĒP ÚPk Āknu÷kt fkuE Ākúke Ēkýk [ýðk ykðþu Lkn^a yLku MkqPkoMík ÚPk çkkĒ fkuE Ākúke Ēkýku Āký [ýþu Lkn^a. fwĒhíke heíku s Ākúkeyku hkr⁰k^{1/4}kusLkLku íPkøke Ēu Au.
- 11) ðižkkrLkfkyu Mkkrcík fPwO Au fu, hkíkLkk Íkz Íuhe÷e nðk Akuzu Au. suLkkÚke yk^{3/4}wt ðkíkkðhý yLku 1/4kusLk Āký Íuhe÷wt ÚKE òP Au. ykðwt 1/4kusLk fhðkÚke þheh{kkt fux÷kP hkuøkku WíĀkÒk ÚkkP Au.

1h) {kfoLz {wrLkyu íkku ípkt MkwÄe fíkwt Au fu, hk^oku $\frac{3}{4}$ kðwt íku {ktMk çkhkuçkh Au, yLku hk^oku Äkeðwt íku ÷kune Äkeðk Mk{kLk Au. íkuLkwt fkhý çkíkkðíkk ÷ÍPwt Au fu, MktæPk ÚkðkLke MkkÚku s ykfkp{kt sÚÚkkçktÄ Mkqû{ Sðku Wzðk {ktzu Au. su{ hk^oku Ēeðk Mkk{u yMktĪP Sðku Vhíkk Ēu $\frac{3}{4}$ kP Au, yLku W $\frac{1}{2}$ kzk hk $\frac{3}{4}$ u ÷ ĒeðkLkk Äkk^ok{kt Äkzu Au íku{ $\frac{1}{4}$ kusLk{kt Äký Äkzu Au. (yk ðkík siLk Ä{oLke MkkÚku ÷økíke ykðu Au)

13) çkkiØ Ä{o{kt Äký hkr^ok $\frac{1}{4}$ kusLkLkku rLk»kuÄ Au.

14) y{urhfk{kt yksu 70 xfkÚke ðÄkhu ÷kufku hkr^ok $\frac{1}{4}$ kusLkLk LkwfMkkLkkuLku Mk{sðkLkk fkhýu hkr^ok $\frac{1}{4}$ kusLkLku ÄkMktĒ fhíkk LkÚke. MkqPkoMík Äknu÷kt íku ÷kufku $\frac{1}{4}$ kusLk fhðk ÷køPk Au. íkku ykÄkýk {kxu þk {kxu yMkt $\frac{1}{4}$ ð ÚkE þfu ?

1Äk) 'Hialing by water' Lkk{Lke ÄkwMíkf{kt xe nkxo÷e nwLkuMkeyu Äký MkqPkoMík Äkqðuo $\frac{1}{4}$ kusLk fhe ÷uðkLkwt Mk{ÚkoLk fPwO Au. yk heíku $\frac{1}{4}$ økðkLk {nkðeh « $\frac{1}{4}$ wLkk ykĒuþLku yksLkk ðižkkrLkfkuLke Äký Mkt{rík «kó ÚkE hne Au.

{æPkö $\frac{1}{4}$ kusLkLke heík :-

« $\frac{1}{4}$ w Äkqò fheLku $\frac{1}{2}$ hu ykÔPk çkkĒ s{ðkLkku Mk{P ÚkkP ípkhu ÷k÷Mkk ðøkh Äkk[LkpÄóík «{kýu $\frac{1}{4}$ kusLk fhðwt òuEyu.

s{íkk Äknu÷kt yLku sBPK ÄkAe yuf yÚkðk ^oký Lkðfk {nk{t^okLkwt M{hý fhðwt. Ērûký rĒpk{kt {kuZwt hk $\frac{3}{4}$ eLku s{ðk çkuMkðwt Lkkn.

Äkkt[ríkrÚk : MkwĒ yLku ðĒ ÄkûkLke çku ykX{, çku [kiĒþ yLku MkwĒ ÄkûkLke Äkkt[. ykuAk{kt ykuAe yk Äkkt[ríkrÚkyu ÷e÷kuíkhe þkf, fwx-fuækt ðøkuhuLkku ípkøk fhðku.

rððuf rð÷kMk økútÚk{kt ÷ $\frac{3}{4}$ u ÷ Au fu yfkæu $\frac{1}{4}$ kusLk fhðwt þkt rLkr»kØ Au. ðnu÷e Mkðkhu , MktæPfkæu, hk^oku çkeðLke rLktĒk fhíkk, hMíku [k÷íkk, $\frac{3}{4}$ wŌ÷e søPk{kt, íkzfk{kt-ytÄfk{kt fu íkz Lke[u çkuMkeLku, íksolke yktøkæe Ý[e hk $\frac{3}{4}$ eLku $\frac{1}{4}$ kusLk Lk fhðwt.

Úkkæe ÄkuELku-LkuÄkfeLkÚke ÷qAeLku {qfðe. Lk {qfðkÚke feze, {åAh, {k $\frac{3}{4}$ e Äkzu íkku rntMkk/rðhkÄLkLkku Ēku»k ÷køku. yLku íku{kt 48 r{rLkx

ÃkAe Mkt{qŠåA{ {Lkw»Pku WíÃkÒk Úkkp íkuLke
rðhkÄLkkLkku Ãký Ěku»k ÷køku.

**¼kusLk fhíkk øký {nŕðLke çkkçkík æPkLk{kt
hk¾ðkLke Au.**

1) yuXwt {qfðwt Lkrn, h) yuXwt ¾kðwt Lkrn. 3) yutXk
{kUyu çkku÷ðwt Lkrn.

ykÃkýwt yutXw ¼kusLk çkeð fkuELku ¾kðk ykÃkðwt
Lkrn. siLk þkt yLku {LkwM{]rík rðøkuhu{kt rLk»kuÄ
fhu÷ku Au.

MkwÃkkøk ĚkLk :- ©kðf-©krðfkyu Ěhhkus
Ãkt[{nkðúíkÄkhe MkkÄw-MkkæðeLku Ônkuhkðe MkwÃkkøk
ĚkLkLkku ©uc ÷k¼ yð~P ÷uðku òuEyu. òu Lk {æu íkku
rĚðMk rLk»Væ Mk{sðku.

MkkÄŠ{f ¼Äõík :- MkkÄŠ{f ¼kusLk fhkðeLku ÃkAe
¼kusLk fhðwt. su{ ÃkwryPku ©kðf níkku. {k-çkkÃk-
yríkrÚkLku ¼ÄõíkÚke ¼kusLk fhkðeLku ÃkAe ¼kusLk
fhðwt.

yLkwftÄkkĚkLk :- s{ðk yðMkhu ĚeLk-Ěw:¾e
økheçkku íkÚkk yçkku÷ {wtøkk ÅkpwykuLku Ãký ¼q÷e
þfkP Lkrn. yk çkÄktLku Mkk[ððkLke sðkçkĚkhe ©kðf
(økúnMÚke)Lke Au. yktøkýu ykðu÷ fkuELku Äwífkðku
Lkrn. çkkðk/ðuøke/MkLpKMe Ãký yktøkýu ykðe [zu íkku
ykir[íP ĚkLk fhðwt òuEyu.

puheLkk fqíkhk økkPku fçkwíkh, [f÷k ykrĚ çkÄktLkuw
þkĚ fheLku P PÚkkpÄõík yÄkoý fhðwt.

ríkÚko{kt Mkkð ykuAk [kso{kt s{ku ípkhu PÚkkpÄõík
ÄknkU[Vzkdðe òuEyu. suÚke Mkk{ÚPoneLk ©kðfLke
¼ÄõíkLkku ÷k¼ {æu. þÄõík ynkuðk Aíkk {Vík{kt
¾kðkLkku ykøkún Lk h¾ðku.

øk{u íku ¾kðwt Lkrn/øk{u ípkt ¾kðwt Lkrn/ øk{u
íkux÷eðkh ¾kðwt Lkrn. hkøku 1h ðkøPk ÃkAe òu Lk ¾kÄwt
nkuP íkku Mkðkhu Lkðfkhpelkwt Åkå[fT¾ký fhe þfkP Au.

hkøku [WrðnhLkwt Åkå[fT¾ký Lk fhe þfkP íku{ nkuP
íkku {køk ÄkkýeLke Aqx {kxu ríkrðnhLkwt Åkå[fT¾ký fhe
þfkP Au. hkrøk¼kusLk íPkøLkku rLkP{ Äkkæðku nkuP yLku
hkøku Ěðk ÷uðe Äkzu íku{ nkuP íkku Ěðk {kxu
ĚwrðnhLkwt Åkå[fT¾ký Ãký fhe þfkP Au. Äkkýe fu ĚðkLke
AqxLkk Lkk{u yk¾e rstĚøke hkrøk¼kusLk fhðkLke ÷uþ Ãký
sYh LkÚke.

Ěđkyku

đMíkwlkwt Lkk{ đĂkhkík ĀkĚkÚkkuo «króMÚkkLk

1. EMxÙkusLk Ěđk yLku MkkitĚĖo «MkkĀLkku{kt đĂkhkĖ
Au. økš¹/₄ýe ¹/₂kuze{ktÚke
(nku{kuoLk)

h. fuMxkurhĖ{ Ěđk yLku MkkitĚĖo «MkkĀLkku{kt đĂkhkĖ
Au. çkeđhLku {kheLku

3. fMíkqhe Ěđk, MkwøktĀeík ýÔĖku, MkuLx, ĀkkWzh,
yufrf÷ku {uđđk {kxu
çe{, ÷kupLk, MkwøktĀe MkkuĀkkhe,
ík{kfw ykĖhu h00 Úke 300
đøkuhu{kt WĀkĖkuøk Úke Ėfu.
Lkh{]økkuLku {khđk Ākzu.

4. ytçkh Ěđk, MkwøktĀeík ýÔĖku, ĀkkWzh, çe{,
÷kupLk Ônu÷
MkwøktĀe MkkuĀkkhe, ík{kfw đøkuhu{kt
WĀkĖkuøk Úke Ėfu.

Āk.fuĀMĖw÷ku rs÷uxeLk
nkzfkt, [k{zkt
(Ěđkyku ¹/₄hđkLke)
đøkuhu{ktÚke

6. fuĀŎĖĖ{đkæ Ěđkyku «kýes
nkuE Ėfu nkzfkt, AeĀk

7. rø÷MkheLk Ěđk, xqÚkĀkuMx, MkkitĚĖo «MkkĀLkku
Mkkçkw çkLkđđk (đLkMĀkrík Āø÷MkheLk
đĂkhkíkkt {xLk xu÷ku yLku

«kýes [hçke{ktÚkeĀký nkuE Ėfu)

8. zkĖkrçkxeMkđkækyku{kxu
fík÷fhu÷kZkuh,çkfhktđkækyku{kxu ĀkurLçĖkMk{kktÚke
ELMĖw÷Lk

9. ÚkkEhkuEzøkútrÚkLke fík÷
 fhu÷k sLkkðhkuLke çke{khe{kt ÚkkEhkuEz økútrÚk{ktÚke;
 ÚkkEhkuEz
10. Ę{Lke Ęðk yuzÙuLkur÷Lk
 fík÷ fhu÷k ZkuhkuLkeøkútrÚkyku{ktÚke
11. «kuxeLkðkæ «krýs nkuE pfu
 «kýeyku
 Ęðkyku yLku xkurLkf
- 1h. ÷eðh yuûxuðxðkæ Ęðkyku «krýs
 «kýeykuLkk÷eðh{ktÚke
13. rðxk{eLk yu yLku ze «krýs
 ðnu÷k, fkuz, nu÷eçkx
 ðkæ çkLkkðxku ðøkuhu
 sα[hku{ktÚke

«kýe s ¾kã ðMíkwyku :-

fkuE Āký ¾kã ðMíkw ¾heĒíkk Āknu÷kt yu{kt
 ðĀkhkPu÷ fk[k {k÷Lke rðøkík ðkt[e MkkðĀkLk çkLkku.
 Ęhuf Ākufux, çkx÷e, xeLkVqz ÷uíkk Āknu÷kt 'íku{kt þwt
 ÷Īþwt Au' fuðkt fuðkt hMkkþýku, htøkku, V÷uðh W{uhkþkt
 Au íkuLke ðýfkhe {uððe ÷ku.

(1) **LkwzÖMk (Mkuð) Ākufux** : su{kt r[fLk V÷uðh
 (fqfzeLkku hMk) ¼uðððk{kt ykðu Au. fktĒk, ÷Mký{kt
 #zkLkwt r{©ý Úkkþ Au. LkkMíkkLke ykEx{ íkhefu ðĀkhkþ
 Au íku ðsþo Au. ÷kuxLkku fkð ðeíke sðkÚke Āký y¼ûþ
 Úkkþ Au. (h) **xwÚk-ĀkuMx** : ÷øk¼øk su{kt #zkLkku hMk,
 nkzfkLkku ĀkkWzh íkÚkk «kýes Āø÷MkheLkLkwt r{©ý
 nkuþ Au. MkðkhLk Āknkuh{kt Ęktík MkkV fhðk {kxu
 ÷køkíkk ®nMkf ðMíkwykuLkk Ęku»kÚke çk[ðk ykþwðuorĒf
 rLkĒkuo»k {tsLk ðkĀkhðwt Mkkhwt. (Ēk.ík. fktxkæw {kþw
 + Vw÷kðu÷e Vxfze + çkĒk{Lk VkuíkhkLku çkxæLku
 çkLkkðu÷e hk¾) (3) **ELMþw÷eLk ELsufþLkku**: fík÷
 fhu÷k ½uxkt, çkfhkt, ¼qtzLk ĀkurLçþkMk Lkk{Lk
 yðþð{ktÚke çkLku Au. (4) **fMkkxk ykEMçe{** : swĒe swĒe
 ftĀkLkeykuLkku ykðu Au. íku{kt #zkLk hMkðkæ fuf
 ðĀkhkþ Au. hkMkkþrýf ýÖþLkwt r{©ý Úkkþ Au,
 ykhkuøþLku Āký nkrLkfhf Au. (Āk) **LkknðkLk ½ýk ¾hk**
Mkkçkwyku{kt «kýes [hçke ykðu Au, su {xLk
 xu÷ku{ktÚke çkLkkððk{kt ykðu Au. ®nMkf ĀkĒkÚkoLkku
 íþkøk fhe rLkĒkuo»k WĀkþkuøk fhðku. (6) **MkkitĒþo**

«**MkkÄLkku** : r÷ÃkÂMxf, ykEçkúku, puBÃkq{kt sLkkðhkuLkkt nkzfktLkku ¼qfku, ÷k÷ ÷kune íku{s swËk swËk yðpðkuLkk hMk{ktÚke yLku [hçke{ktÚke íkipkh Úkkp Au. MkMk÷k, ðktËhk, ôËh íku{s swËk swËk yðpðkuLkk hMk{ktÚke yLku [hçke{ktÚke íkipkh Úkkp Au. MkMk÷k, ðktËhk, ôËh Ãkh íku ÃkËkÚkkuoLkku «Pkuøk Úkkp Au. ½ýk òLkðhku {he òp Au. fux÷kf ytÄ çkLke òp Au. rntMkkÚke çkLku÷k MkkitËpo «MkkÄLkku Lk ðkÃkhðk{kt ykí{MkkitËpo Au. [hçke, ÷kune íkÚkk {kA÷eLkk pnehLkk ¼^aøkzk MkqfðeLku r÷ÃkÂMxf çkLkkðk Au.

(1) huLkux : °ký rËðMkLkk sL{u÷k ðkAhzkLkku hMk [eí {kxuLkwt {uðý Au. åpW\$økøk{kt Ãký ðÃkhk Au.

(h) rðxk{eLk : 'yu', 'ze'ðkæ Ëðkyku Vhkuzku÷, þkVkuoVhe÷, fkuz÷eðh ykuE÷, þkfo ykuE÷, «e÷Mko fkuz, Æke÷Mko þkfo yLku nu÷eðh Lkk{Lke ðøkuhu yLkuf Ëðkyku {kA÷eLkk ÷eðh ðøkuhu{ktÚke íkipkh Úkkp Au. suLkkÚke heyufþLk ykðu Au.

(3) MkkçkwËkýLkku EríknkMk : ykt¾u Ëuïþk nuðk÷ {wsçk MkkçkwËkýLk ftËLku Mku{÷ çkksw f÷tøk fnu Au. Ãk rf÷kuLkwt ðsLk nkuþ Au. Ak÷ fkZâk ÆkAe ¾wÕ÷k{kt 4-6 {kMk Ækze hnuíkk su{kt ½ýe ÷k÷-Vqøk Úþk fhu Au. Ækhh rðLkkLkk °kMk Sðku WÃksu Au. yLktíkk SðkuLke ½kuh ®nMkk Úþk çkkË íkuLkk hMk{ktÚke MkkçkwËký çkLku Au. íkËwÃkhktík ÆkeÃkh{uLxLkwt økæÃký, rçkÂMfx {kxuLkwt økæÃký, Mku÷kELk ELsufþLk íkÚkk Mku÷kELkLkk çkx÷k, rzxhsLx Ækkðzh øktËk hMk{kt Ækhh rðLkkLkk fezkyku ¾Ë¾Ëíkk nkuþ Au. ½kuh rntMkk nkuE yk ÄtÄku fhðku Lkn^a.

(4) Ækeík : Ækeík{kt 7 fu ðÄw rËðMkLke ðkMke {UËkLke fk[e hkux÷e íkÚkk Mk{kuMkk {kxu {UËkLke ðkMke Ækèeyku{kt yMktíþ °kMk stíkwykuLkku Lkkþ nkuE íku y¼ûp Au.

(Ãk) EMxÚkusLk : økŠ¼ýe ½kuzeykuLkk {q°k{ktÚke {uðkþ Au. yuLku {uððk ½kuzeykuLku çkktÄu÷e Ëþk{kt Mkíkík økŠ¼ýe hk¾ðk{kt ykðu Au. fík÷ fhu÷kt sLkkðhkuLke økútÚkeyku{ktÚke Æký {xu Au. Ëðkyku yLku MkkitËpo«MkkÄLkku{kt yuLkku ¾qçk WÃkþkuøk Úkkp Au.

- (6) ykur÷PuxMk : fík÷ fhu÷kt sLkkðhku{ktÚke {uᄁðkP Au. yuLkku MkkitĚPo«MkkĀLkkuLkk rç{ku{kt ¾qçk WĀkPkuøk ÚkkP Au.
- (7) EMkᄁ÷kMk : {kA÷e{ktÚke {ᄁíkku rs÷uxeLk suðku ĀkĚkÚko, yuLkku WĀkPkuøk MkkitĚPo«MkkĀLkku{kt, su÷e, MkhUMk íkÚkk ykŌfkunkur÷f Ākkýe çkLkkððk{kt ÚkkP Au.
- (8) fMxzo ĀkkWzh : fux÷kf fMxzo ĀkkWzh{kt #zk ðĀkhkPkt nkuP Au. Ākwrztøk, ykEMçe{, fqxMk÷kz ðøkuhu{kt WĀkPkuøk fhkPu÷ku nkuE pfu.
- (9) fuMxkurhP{ : Ākrù{Lkk ĚupkuLkkt Lkh çkeðh Lkk{Lkk «kýeLku {kheLku íkuLke økútrÚkyku{ktÚke fkZðk{kt ykðu Au. íkuLkku WĀkPkuøk MkkitĚPo«MkkĀLkku yLku nku{kuoLkLke Mkkhðkhku{kt ÚkkP Au.
- (10) fku[rLkPu÷ : {uĀðMkfkku{kt Úkíke yuf ðíkLke SðkíkLkk þhehLke Mkqfðýe fheLku çkLku Au. ykLkku WĀkPkuøk fux÷kf ¾kã ĀkĚkÚkkuo{kt íkÚkk MkkitĚPo«MkkĀLkku{kt ÷k÷ htøk íkhefu ÚkkP Au.
- (11) Āð÷MkheLk-ð÷kuEMkuhku÷ : Mkkçkw çkLkkððk{kt ðu «kýes [hçke ðĀkhkE nkuP íkku íku MkkçkwLke WĀk-ĀkuĚkþ yux÷u «krýs Āð÷MkheLk, ðLkMĀkrík íku÷ ðĀkhkPwt nkuP íkku ðLkMĀkrík Āð÷MkheLk, {kuxku ¼køk «kýes Āð÷MkheLkLkku nkuP Au. íkuLkku WĀkPkuøk Ěðk, xqÚkĀkuMx, çe{, fksᄁ, þuBĀkw, {÷{, hçkh MxubĀkuzLke þkne, fux÷kf «fkhLke xkuVe ðøkuhu{kt xfkWĀkýwt íkÚkk {w÷kP{ikk ÷kððk {kxu ÚkkP Au.
- (1h) [hçke : fík÷ fhu÷k fkuE Āký «fkhLkk sLkkðh{ktÚke {uᄁðkP Au. yuLkku WĀkPkuøk çkòhLke n÷fk «fkhLke {eXkEyku{kt, MkMíkk «fkhLke hktĀu÷e ðMíkwyku{kt, MkMíke ¾khe rçkĀMfx fu ykðe çkeS ðMíkwykuLku ½e fu íku÷Lke çkĚ÷e{kt íkᄁðk{kt þwØ yÚkðk ðLkMĀkrík ½e{kt ¼uᄁMkuᄁ fhðk{kt, Mkkçkw{kt íkÚkk ½ýe ðkLkøkeyku{kt çknkuᄁku WĀkPkuøk ÚkkP Au.
- (13) [{he-[k{h : økkPLkk ðkᄁ{ktÚke çkLku Au. fík÷ ÚkPk ĀkAe fkZu Au, öPkhuF Sðíkk Āký WíkkhkP Au. {trĚhku{kt WĀkPkuøk Úkíkku ðuðk{kt ykðu Au.

- (14) $rs \div uxeLk$: $fík \div fhu \div kt$ òLkðhkuLkkt nkzfk t yLku
 [k{zkt{ktÚke {u α ðk β Au. íkuLkku W \tilde{A} k β kuøk su \div e,
 Åkwrztøk, ykEMkfuLze, fux \div kf «fkhLke yufMxÚk,
 MxÚkUøk r \tilde{A} k \tilde{A} kh $\{Lx$, [kuf \div uxku yLku xkuVeyku,
 Èðkyku, [\div ýe Lkkuxku, y{wf htøkku, Ak \tilde{A} kðkLke β kne
 ðøkuhu{kt Úkk β Au.
- (1 \tilde{A} k) $\tilde{A} \div uMkuLxk$: $fík \div fhu \div k$ zw \neg hLkk \tilde{A} kuxLkku
 hMk Au. íkuLkku W \tilde{A} k β kuøk [eí çkLkkðíke ð $^{3/4}$ íku {u α ðý
 íkhefu Úkk β Au.
- (16) $\tilde{A}ku\tilde{A}MkeLk$: $fík \div fhu \div k$ zw \neg hLkk \tilde{A} kuxLkku hMk Au.
 íkuLkku W \tilde{A} k β kuøk [eí çkLkkðíke ð $^{3/4}$ íku {u α ðý íkhefu
 Úkk β Au.
- (17) {xLkxu \div ku yLku çkeV xu \div ku : $fík \div fhu \div kt$ $\frac{1}{2}$ uxkt-
 çkfhkt{ktÚke {u α ðk β wt nku β íkku {xLkxu \div ku yLku
 økk β -çk α È{ktÚke {u α ðk β wt nku β íkku çkeV xu \div ku
 fnuðk β Au. íkuLkku W \tilde{A} k β kuøk rçk \hat{A} Mfx yLku {eXkEyku
 çkLkkððk{kt Úkk β Au.
- (18) {eý : $\tilde{A}kk\alpha u \div e$ { \tilde{A} {k $^{3/4}$ eLkwt {eý «{ký{kt ykuAw t { α
 Au. {eýLke ð \tilde{A} w \tilde{A} kuÈk β støk \div {kt { \tilde{A} \tilde{A} kqzk íkkuzeLku
 Úkk β Au. Èhuf { \tilde{A} \tilde{A} kqzku íkkuzíke ð $^{3/4}$ íku 10 Úke 30 nòh
 { \tilde{A} {k $^{3/4}$ e, íkuLke EP α , #zk ðøkuhuLkku Lkk β Úkk β Au.
 { \tilde{A} \tilde{A} kqzku rLk[kuðeLku { \tilde{A} fkZe \div e \tilde{A} k \tilde{A} kAe su ð \tilde{A} u
 íkuLku ík \tilde{A} kkðe, ykuøkk α e, økk α eLku Xhk β íku {eýLkku
 W \tilde{A} k β kuøk {eýçk β ke, çkkrxf-f α k, \tilde{A} kkur \div β , {ku[eLkku
 Èkuhku, r \div \tilde{A} k \hat{A} Mxf ðøkuhu çkLkkððk{kt Úkk β Au.
- (19) hurLkLk-fuhuLkx : sLB β k \tilde{A} kAe çku- 0 ký rÈðMkLke ytÈh
 $fík \div fhu \div k$ ðkAhzkLkk \tilde{A} kuxLkku hMk. yuLkku
 W \tilde{A} k β kuøk $\tilde{A}ku\tilde{A}MkeLkLke$ su{ [eí çkLkkðíke ð $^{3/4}$ íku
 {u α ðý íkhefu Úkk β Au.
- (h0) $\div k^{3/4}$ yLku $\beta u \div f$: $\div k^{3/4}$ ku íeýkt Sðzkt {hu í β khu {ktz
 yz \tilde{A} k rf \div ku sux \div k íki β kh Úkk β Au. íkuLkku W \tilde{A} k β kuøk
 szíkhLkk ÈkøkeLkk, çkúp çkLkkððk{kt, Mke \div íkhefu,
 h{fzkt, \tilde{A} kkur \div β , htøk, ðkŠLk β , y α íku ðøkuhu{kt
 $^{3/4}$ qçk Úkk β Au.
- (h1) $\div kzo$: $fík \div zw \neg hLke$ [hçke íkuLkku
 MkkitÈ β o«Mkk \tilde{A} LkkuLke çe{ku{kt Úkk β Au.
- (hh) $\div uMkeÚkeLk$: #zk{ktÚke {u α ðu \div wt nkuE β fu.
 Mkku β krçkLk{ktÚke yÚkðk rMkLÚkurxf \tilde{A} ký nkuE β fu.

yuLkku WÃkPkuøk MkkitËPo«MkkÄLkku{kt íkÚkk
ÃkhËupe [kuf÷uxku{kt ÚkkP Au.

(h3) rMkðux : rçk÷kze suðk rMkðux Lkk{Lkk Lkh
sLkkðhLkk Ãkux{ktLke økútrÚk{ktÚke rLk[kuðeLku
fZkíkku ÃkËkÚko MkkitËPo«MkkÄLkku{kt MkwøktÄ
{kxu ðÃkhkP Au.

(h4) {uLxkuMk : íkuLke çkLkkðx{kt çkeVxu÷ku (økkP,
çkαËLke [hçke) nkzftLkku ÃkkWzh, íkÚkk rs÷uxeLk
ðÃkhkP Au. fqxu÷k åPwt#økøk{ rðäkÚkeoyku çknw s
¾kP Au. yk PwøkLkkt ½ýkt ½ýkt Lkshkýkt Au yLku
÷ku¼kP Au. yLku òýu yòÛpu {ktMkknkhe çkLku Au.

(hÃk) Ãkku÷ku : MkVuË MxÚkUøk ÃkeÃkh Au. su{kt
økkP-çkαËLkk {ktMk{ktÚke Lkefαíkk ÃkËkÚko
rs÷uxeLk yLku çkeV ykuhesLk ðÃkhkP Au.

(h6) çkxh : {k¾ý yMktËP økMk SðkuLkwt {kuxk{kt {kuxwt
WíÃkrçkMÚkkLk Au. ð÷kuýkLke Akp{ktÚke WíÃkÒk
Úkpu÷wt {k¾ý Okk f÷kfÚke ðÄw Lk hnuðwt òuEyu,
íkuLkwt íkhík ½e çkLkkðe Lkkt¾ðwt òuEyu.

(h7) çkVx [eí : Ãkeík çkLkkððk{kt ðÃkhkP Au. h Úke 3
rËðMkLkk sL{u÷k ðkAzk-ðkAze fÃkkP Au.
fík÷¾kLkk{kt ½ýe økŠ¾ýe økkPku fÃkkP Au. íkuLkk
Ãkux{kt hnu÷kt ðkAhzkt, ðkAhze Ãký fÃkkP Au. íkuLke
nkusheLkku hMk yu çkVx [eí Au. {ktMkknkh s økýkP.

(h8) MxePhux : {xLkxu÷ku{ktÚke {æu Au. yuLkku
WÃkPkuøk rç{, r÷ÃkÂMxf ðøkuhu{kt ÚkkP Au. fMxzo
ÃkkWzh ykEMçe{, çkkMkwtËe, fwxMk÷kz{kt AqxÚke
ðÃkhkP Au.

(h9) rðxk{eLk 'yu', 'ze' : {kA÷eLkk r÷ðh{ktÚke s
çkLkkðkP Au. fkuzr÷ðh ykuE÷, pkfoykuE÷, Ãke÷Mko
pkfo, nu÷eðh «e÷Mkofkuz ðøkuhu çqh heíku {khe
Lkk¾u÷e {kA÷eyku{kt rðxk{eLk 'yu' 'ze' {uαðkP Au.
yuLkk MkuðLkÚke Mð¾kð ®nMkf-çkuÄe çkLku Au.
rhyufpLk Ãký ykðu Au.

(30) yuzÛuLkkr÷Lk : yk Ëðk ikMk-Ë{ {kxuLke Au.
ÃkPwykuLkk r÷ðh yLku çkeS økútrÚkyku{ktÚke çkLku
Au.

- (31) rMkðux : rçk÷kze fqæLkwt «kýe Au. yřkh, MkuLx çkLkkððk {kxu ÷k^{3/4}ku rMkðuxLkku Lkkp Úkkp Au. yíPkhu ðLP«kýe SðLk rMkðuxLku y{qÕP økýu Au.
- (3h) MfKx E{÷pLk : çkæË, ¼UMk, ÆkkzkLkk {ktMk{ktÚke çkLku Au.
- (33) ðehku÷ : økkpLkk {øks{ktÚke Lkefæíkku ÆkËkÚko Au.
- (34) yufMkwhux [efLk : ôËhLkk {ktMk{ktÚke çkLku Au.
- (3Ãk) ÆkuMkfUx ÆkkWzh : ¼qtz, zw¬h, fqíkhkLkk ð]»ký{ktÚke çkLku Au.
- (36) zuõMkkuhuLs : fík÷ Úkpu÷k ÆkpwkyuLke ÚkkEHkuEz øk÷økútÚke{ktÚke yk xkurLkf Úkkp Au yLku Ëðk{kt ðÃkhkP Au.
- (37) MxÙuMkfuÃk : økkp, çkæËLkk Mkqfðu÷k r÷ðh{ktÚke çkLkkðkP Au. yk Ëðkyku yLku yk MkkitËPo«MkkÃLkku nu ! {khk Ônk÷k ¼kE-çknuLkku-pwðkLkðøko, ykLkku yð~p ípkøk fhku. yuðku «çkæ ípkøk fhku fu SðLk{kt fËe «ðuþu s Lkn^a. nS íkku yk pkËe ½ýe LkkLke Au.
- (38) r÷ÃkÂMxf : {kuuxu ¼køku «kýesLP Au. pwðíkeyku su þheh Ækh nkUþu nkUþu ÷økkzu Au íku [hçke-÷kune, {kA÷eLkk r¼tøkzk MkqfðeLku çkLkkðkP Au. yÃkðkË Æký Au. íku {kxu çpøxe ðeÃkWx çwyÕxe ÆkqLkk íkhVÚke òýðk Æký {æpu. {khk ípk÷Úke rLkËkuo»k MkkitËPo «MkkÃLkku y{wf ftÃkLke çkLkkðu Æký Au.
- (39) rçkÂMfx çkufhe ykEx{ku : nõu íkku Lkk{e rçkÂMfx ftÃkLkeyku yuðe fuEf Æký çkLkkðe çkòh{kt {qfe Au. su{kt #zk 100 % Au yu Lk ¼q÷þku.
- (40) MkwÃk ÆkkWzh : MkwÃkh õPwçí : MkwÃk çkLkkððk su{kt [efLk V÷uðhLkwt r{©ý Úkkp Au. {ktMkknkh s Au. [efLkV÷uðh yux÷u fqfzeLkwt ÷kune.

íkiPkH {æíke Lk ¾kðk ÷kPp ðkLkøke yLku íku{kt y¼ûP pwt ?

xk{uxkLkku MkqÃk	:		
	{k ^¾ ý...ðkMke.	fkfzeLkku	MkqÃk
	:fktËk, Ækkô, çkxh		
ÔnkEx ðuSxuçk÷ MkqÃk	:		økksh,
Ãkkô	LkkLk	:	{UËku,
{k ^¾ ý			

hrpPLk MkqÃk : V÷kðh, {k³/₄ý [ELkeí fkeZ hkEMk
 :yktSLkku økksh
 økkshLkku MkqÃk : økksh,
 fktËk LkhøkeMk fkuVíkk : økksh,
 fktËk
 økúeLk økúeLkkuhe fkuVíkk : Ãkk÷f,
 fktËk [kELkeí çkkufMk økksh,fktËk, ÷Mký
 Ãkk÷f {xh ÃkLkeh : ÃkLkeh,
 Ãkk÷f MðkrË»x fwx [kx: çkúuz
 h^aøkýkLke yk{x : h^aøkýk, fktËk
 çkxkxkLke ¹/₄k³/₄hðze : çkxkxk,
 ykËw
 yk÷w {xh ÃkLkeh fhe : çkxuxk,
 ÷Mký fuheLke økýhtøke fx÷uMk :çkxkxk,Ãkk÷f,
 çkúuz
 Vk÷wËk : fLzupLk r{Öf, {UËku
 ðuSxuçk÷ Ëeðzk :økksh, ÷Mký
 y{urhfLk [kuÃkMke :
 LkwzÖMk, ykSLkku fuækLkwt
 Åkwrztøk [kuf÷ux, ðurLk÷k, yuMkuLMk
 ðuSxuçk÷ fçkkçk økúuçke : ykËw,
 çkúuz Ë^a ðpVæ Åkw÷kð; :fktËk,[eí, økksh
 økúeLk Åkw÷kð : V÷kðh [{{[:
 ÅkLkeh
 çkúuz Åkw÷kð : M÷kEz çkúuz {Uøkkuhku÷ : ÅkLkeh
 MÅkuLkep hkEMk: [eí
 MÅkuLkeMk Åkw÷kð : fktËk,
 çkxkxk
 Åktòçke Mk{kuMkk : {UËku,
 ftË{qæ Vhkæ Mðex fuf : çkxkxk
 ðuS. fx÷uMk : {UËkLke Åkèe økkuÖzLk xkuMx
 :çkxkxk,çkxh,çkúuz
 Ë^a f[kuhe/ÅkuxeMk : rËæ,
 çkúuz çkúuzLkk ¹/₄rsPk : çkúuz
 {khðkze f[kuhe: çknkhLke {UËku Åkèe MkuLzðe[
¹/₄rsPkt : çkúuz M÷kEz

{fkELkku MkqÃk :	ykSLkku	{kuxku
{kuíkeðzkt	:	
MkkçkwËkýk		
ðuSxuçk÷ MkqÃk :		V÷kðh,
{k¾ý	ÃkktWLke ÃkuxeMk	: Ãkkô
yk÷wçkúuz hkuÕMk :		çkúuz
M÷kEMk, çkxkxk V÷kðh Mxwt	:V÷kðh, fktËk	
çkúuzLkku WÃk{k :		M÷kEÍ
çkúuz rºkhtøke su÷e :		rs÷uxeLk
Ãkkityk çkku÷ :	M÷kEÍ çkúuz ÷e÷k[ýkLke fx÷uMk :	
çkxkxk		
£uLfe :	[eÍ, çkúuz LkðhíLk fwh{k :	ÃkLkeh,
økksh, çkxkxk		
{uÂöMkfLk xkfkuMk :		çkufz
çkeLMk-xk{uxk MkkuMk	yk÷w Ãkk÷f	:
çkxkxk, Ãkk÷f		
MÃkuøkuxe Exkr÷PLk :		xk{uxk
MkkuMk (ðkMke) [eÍ ÃkeÍk :		[eÍ ÃkeÍk
ÃkeÍk :	{UËkLke ðkMke hkuxe	ðxkýkLkk
fkuVíkk :	ykËw, fktËk	
økkshLkwt Ãkwrztøk :		økksh,
rçkÂMfx {uÂöMkfLk çkuf ðuSxuçk÷		:økksh,
çkxkxk		
xkuMx ÃkuxeMk :	çkúuz, ÃkLkeh	fkuçkeLkk
Mk{kkuMkk :	ykËw	
Výøkkðu÷k fXkuα :		yLktífkP,
Výøkk {kðk çkxuxk :		çkxuxk
Ënª ÃkuxeMk :	rîËα	rÃkík çkuMk : ÃkeÍk
fMkkxk ykEMçe{ :	çkúkLze, fMxzo	Ãkkðzh
økkshLke hçkze :		økksh
ÃkLkeh fkuVíkk fhe :		ÃkLkeh,
fktËk, ÷Mký Vhkæ ÃkqhýÃkkuæ		:çkxuxk,
MkkçkwËkýk		
{kuhiPkkLkku WÃk{k :		çkxkxk
Ëkα-hks{k {Ë¾lke fuf: ÷Mký,fktËk, #zkLkku hMk		
Ãk[htøke f[wtçkh :	{qαk,	økksh
pknsnktLke fçkkçk		:MkkçkwËkýk,
çkxkxk		

ðuSxuçk÷ fuLfe : çkxkxk, økksh, zwtøkæ
 MkLkhkEÍ fiçkuí : çkxkxk,
 fktËk
 ykËwLkku {whççkku : ykËw
 {økLke ËkαLkk [xÃkx :
 Åkk÷¾, ykËw
 Lkkhtøke fkuVíkk : çkúuz ÞkfLkwt
 ¼zÚkwt : fktËk, ÷Mký
 xefe MkkuMk {Mkk÷k : híkkæw,
 fktËk, Åkkô Mkuð zçk÷ hkuxe :Åkkô, ÷Mký,
 fktËk
 ðuSxuçk÷ ÅkuLk fuf : fktËk,
 ykËw, çkxkxk ÷e÷k ®ÞøkkuzkLke ¾he :÷e÷k
 rptøkkuzk
 XtzkE : ¾Mk¾Mk MkwhýLkk ðzk : Mkwhý
 çkxkxkLke [fhe : çkxkxk, MkkçkwËkýk
 ðuSxuçk÷ fx÷uMk : çkxkxk,
 xkuMk
 çkxkxk Åkkityk : çkxkxk çkúuz
 MxeõMk :çkxkxk,çkúuz, zwtøkæ
 MkkçkwËkýkLkku [uðzku :
 MkkçkwËkýk Þkne fuMkh Åkw®zøk :
 ÅkLkeh
 økksh ÅkhkuXk: økksh, çkxkxk çkúuzLkk fkuVíkk :
 çkúuz, ÅkLkeh
 ÅkkitykLke f[kuhe : çkxkxk
 [ýkËkα fkuVíkk :ykËw,fktËk ÷Mký
 ÅkLkeh hku÷ : ÅkLkeh çkzoLkuMxh : çkxkxk,
 fktËk
 fuheLkk fkuVíkk : ÅkLkeh [eí
 fx÷uMk : [eí, çkxkxk
 çkxh Åkeík : çkxh, Åkeík rË÷çknkh fkuVíkk :
 çkxkxk, økksh, çkúuz
 ÅkkitykLke ¼uα : çkxkxk
 çkxkxkLkk økw÷kçkòtçkw : çkxkxk
 økkshLke ¾eh : økksh Þ¬rhÞktLkku n÷ðku :
 Þ¬rhÞkt

Aku÷u ¼xwhu : fktĚk, kxkxk {xh ĀkLkeh : ĀkLkeh,
fktĚk

ðuSxuk÷ Ākeík : [eí, fktĚk, Ākeík Exkr÷PLk
Ākeík : Ākeík, fktĚk

Vhkæe fx÷ux : híkkæw, økksh, h^aøkýk h^aøkýk
¼kík : h^aøkýk

fhe : ĀkLkeh, økksh, h^aøkýk
økkshLkku MktĚup : økksh

y{]íke : kxkxk, ykhk÷kux ykĚwðzkt
: ykĚw

[kufkuLkux kkuŌMk : ðurLk÷k,
[uf÷ux khh {Mkk÷k fhe : kxkxk,
fktĚk

fkuVíkk fhe : kxkxk, fktĚk, ÷Mký
MkwhýLkk ðzk : Mkwhý

p-rhPktLke ¾e[ze : p-rhPkt
ðuSxuk÷ fhe Ākv : V÷kðh,

fktĚk, ÷Mký

økúeLk ĀkLkeh : ĀkLkeh, ykĚw nhk¼hk fkuVíkk : Ākk÷f,
ĀkLkeh, kxkxk

®pøkkuzkLkkt Ĕn^aðzk : rptøkkuzk
ðuSxuk÷ Ākeík : [eí, fktò,

Ākeík

x{x{ : kxkxk

ykdē yLkuf ðkLkøke nkuxu÷{kt, ÷øLk«Mktøkku{kt fu
½h{kt kLkkðu÷e nkuP íkku ¾kíkkt Āknu÷kt íku{ktÚke
y¼ûP ðkLkøkeykuLkku ípkøk fhðku yu ykí{kLku yLku
pheelku rnífkhe Au.

LkkuÄ : íkw÷Mke ĀkkLk {Mkk÷k kLkkðLkhh
ze.yuMk. økúwĀk «kýeykuLkk [k{zkLke ðå[u MkkuLkwt fu
[ktĚe xeĀke ðh¾ kLkkððkLkk kĚ÷u {peLkLke {ĔĔÚke
ðh¾ kLkkðu Au. suLkwt kúkLz LkuE{ 'fu' Au.

Eíkh

{ ðMíkwlkwt Lkk{
«kró MÚkkLk

ðĀkhkíkk ĀkĔkÚkkuo

1. økwtĔh, kwf kkErLztøk {kxu ðĀkhkíkku MkhMk,
«krýs nkuE þfu fík÷ fhu÷kt
sLkkðhkuLkkt

ÃkkuMx MxuBÃkLke ÃkAðkzuLkwt økwtËh, hufríLk,
nkzfkt.

÷kfzkt ðøkuhu{kt ðÃkhkíkku ø÷w

- h. ZkuhkuLku yÃkkíkk $\frac{3}{4}$ ký{kt nkzfktLkku $\frac{1}{4}q\rightarrow$ ku
«kýeyku
3. {h $\frac{1}{2}$ k WAuh fuLýku{kt {kA÷eLkku $\frac{1}{4}q\rightarrow$ ku
{kA÷eyku
{h $\frac{1}{2}$ ktykuLkk $\frac{3}{4}$ ký{kt
4. hkMkkÞrýf $\frac{3}{4}$ kíkh «krýs nkuE þfu
«kýeyku

MkkitËþo «MkkÃLkku : r÷ÃkÃMxf, ykEçkúku,
þuBÃkq{kt sLkkðhkuLkkt nkzfktLkku $\frac{1}{4}q\rightarrow$ ku, ÷k÷ ÷kune
íku{s swËk swËk yðÞðkuLkk hMk{ktÚke yLku [hçke{ktÚke
íkiÞkh ÚkkÞ Au. MkMk÷k, ðktËhk, ôËh Ãkh íku
ÃkËkÚkkuoLkku «Þkuøk ÚkkÞ Au. íku{kt yMktíÞ sLkkðhku
{he ðÞ Au, ytÄ çkLke ðÞ Au. {ufyÃk{kt þehLkk
MkwÞku $\frac{1}{4}$ Lk {kxu þeyku yLku Ãkwhw»kku íkuLkku $\frac{1}{4}h$ Ãkqh
WÃkÞkuøk fhu Au, yuLkku Ëhuf y®nMkk«u{eykuyu yð~Þ
íÞkøk fhðku òuEyu.

* r÷ÃkÃMxf{kt [hçke-÷kune íkÚkk {kA÷eLkk þehLkk
 $\frac{1}{4}a$ økzk MkqfðeLku WÃkÞkuøk ÚkkÞ Au. sux÷eðkh ík{khe
S $\frac{1}{4}$ nkuX WÃkh ÷køku íkux÷e ðkh {ktMkLkk yýwyku
Ãkux{kt ðÞ Au. Ëhuf ËÞk«u{e çknuLkkuyu íÞkøk fhðku
òuEyu.

«krýs ÃkËkÚkkuoLkku íÞkøk fhku

1. S÷urxLk : «kýeykuLkkt nkzfktLkku Ãkkðzh Au, suLkku
WÃkÞkuøk su÷e, ykEMçe{, rÃkÃkh{uLx, fuÃMÞw÷,
åÞwtøkEøk{ ðøkuhu{kt ÚkkÞ Au.
- h. òðçMk : htøkçkuhtøke, hççkh suðe Lkh{ yLku Mkkfh
÷økkzu÷e ÅkeÃkh íku S÷uxeLkLkk r{©ýÚke
Lkh{ çkLku Au, su $\frac{3}{4}$ kðk suðe LkÚke. ËuhkMkh{kt
Lkiðuã íkhefu [zkðkÞ Lkn^a.
3. yufMxÚk MxÚkUøk MkVuË ÅkeÃkh{uLx : S÷uxeLkLkwt
r{©ý, çkkuLk nkzfkLkk ÃkkðzhLkwt r{©ý íku{kt
ðÃkhkÞwt nkuÞ Au.
4. su÷e rçMx÷ : íku{kt S÷uxeLk ykðu Au.
- Ãk. MkuLzðe[M«uz íkÚkk {uÞkuLkeí : íku{kt #zkLkku hMk
r{ðMk fhkÞ Au yLku çkúuz WÃkh ÷økkzeLku $\frac{3}{4}$ kðk{kt

íkuLkku WÃkPkuøk fhkP Au. çkúuzÃkkô{kt y¼ûP {UËku, ÄLkuhk-EPxLkku Lkkp, ykÚkku ÷kđíkt økMKSðkuLkku yÂøLk{kt Lkkp, ÃkkýeLkk ytpÚke ðkMke hnuíkk fhkuzku (÷krxP/çkufxurhP) Sðku WÃksu Au. íkuÚke y¼ûP yLku Mkr[¥k Au.

6. çkxh : {k¾ý{kt yMktĭP økMk stíkw Au, su rðfkh yLku hkuøk fhu Au.
7. [kPLkk økúkMk : su ĘrhPKE ðLkMÃkrík ÷e÷-puðkxLkk r{©ýÚke çkLku Au.
8. ðkELk rçkÂMfx : (LkkLkk-[Ãkxk økkux) íku{kt #zkLkk hMkLkwt r{©ý nkuP Au : íku y¼ûP Au.
9. yuLke{÷ xkEÃk rçkÂMfx : (sLkkðhkuLkk ykfhLkk) swËkt swËkt ÄkpwykuLkk ykfhLkk su{ fu : nkÚke, ½kuzku, ðktËhku, {kA÷wt rðøkuhu ykfhLkk nkuP Au. íku ¾kðkÚke {U ½kuzku ¾kÄku, rMktn ¾kÄku yuðk ®nMkf MktMfkhku çkkx{kt Äkzu Au. {kxu ¾kðk Lknª yLku çkkxfkuLku òøk]íke ykÃkðe.
10. çkVx [eí : huLkux Vku{ fkWÍ (h-3 rËðMkLkkt sL{u÷k ðkAhzktLke nkusheLkk hMkLkk r{©ýÚke çkLku Au. íkuLkku WÃkPkuøk çkúuz WÃkh ÷økkzðk{kt íkÚkk Äkeík çkLkkððk{kt Úkkp Au, {ktMkknkhLkku Ëku»k ÷køku Au.
11. ykEMçe{ Äkkðzh : íku{kt S÷uxeLk ykðu Au yLku íkuLkk r{©ýÚke ykEMçe{ çkLku Au. (íkËwÃkhktík swËk swËk fu{ef÷-hMkkpýLkk r{ý ykEMçe{{kt Úkkp Au. su yktíkhzkLku çkøkkzu Au, ykhkuøPLkku Lkkp fhu Au, {tËkÂøLk fhu Au.
- 1h. çqxu÷k âPwtEøk-øk{ : íku{kt çkeV xu÷ku yLku nkzfkLkku Äkkðzh Au.
13. {uLxkuMk : íkuLke çkLkkðx{kt çkeV xu÷ku, çkkuLk Äkkðzh íkÚkk S÷uxeLk ðÃkhkP Au. WÃkhLke (1h, 13) çkÒku ðMíkwyku Mfq÷ íkÚkk fku÷usLkk rðãkÚkeoyku Äkw»fx ¾kP Au. {kuZk{kt [økxu Au. S¼Lku [xfku ÷økkzðk suðku LkÚke. íku þkfknhkheLku {ktMkknkhe çkLkkðu Au.
14. Äkku÷ku : MkVuË yufMxÚk MxÚkutøk ÄkeÃkh su{kt S÷uxeLk yuLz çkeV ykuheSLk økkp-çkxËLkwt {ktMk-r{©ý Úkkp Au. LkkLkk-{kuxk [qMku Au, yLku Äkux{kt {ktMkLkk yýwLkku íkk{rMkf yMkh Q¼e fhu Au.

1Āk. ĀkuĀMkeLk : MkkçkwĒkýkLke ðuVh, híkkæwt ftĒ{qæLkk hMk{ktÚke çkLku Au. su Mkzu÷k híkkæwLkk hMkLkk nkus{kt yMktĪP fezkyku Ākøk Lke[u f[hkPk ĀkAe {peLk{kt økkuæ økkuæ Ēkýk Ākzu Au. yLktíkfkP yLku yMktĪP ^okMk stíkwyku Lkkp nkuE ðßPo Au.

MkĒk ĀkŪP - hkus ^¾ðkP íkuðk yknh yŌPku :

^½ô, MkkXe [ku^¾k (MkkEX rĒðMk{kt Wøkkzu÷k [ku^¾k), ÷k÷ [ku^¾k, {øk, ®MkĀk÷wý, yktçkæk, sð, ytíkrhûk sæ (ðhMkkĒLkwt ^¼uøkwat fhu÷wt Ākkýe), økkpLkwt ^½e, Ēkz{, fkæe Mqæe ýkûk, SðLíke (zkuze)Lkwt pkf, Ākhðæ, Mkkfh, nhzu.

hkus Lk ^¾ðkP íkuðk ĀkĒkŪkkuo :

Ēn^a, rMktøkíku÷, çkkshe, [ýk, íkwðuh, yzĒ, fuækt (fk[k-Ākkfk)

yknh fuðku nkuðku òuEyu :

W»ýt - ^¼kusLk økh{ økh{ nkuðwt òuEyu. ĀMLkøĀt - ^¼kusLk{kt PŪkku[eík «{ký{kt ^½e yŪkðk íku÷ nkuðwt òuEyu.

{k^okkðíkT - {k^okkĀkqðof ^¼kusLk fhðwt.

Sýo - Āknu÷ktLkwt ^¾kĀu÷wt Āk[e økPk ĀkAe s çkeswt ^¼kusLk ÷uðwt.

yrðYØ ðePo - rðhwØ ðePoðkæk ĀkĒkŪkkuoLkwt MkuðLk Lk fhðwt.

EüĒup yLku Eü WĀkfhý - yLkwfqæ MŪkkLk yLku {LkLku yLkwfqæ çkĀe s Mkk{økúeykuLke MkkŪku ^¼kusLk fhðwt.

^¼kusLk fuðe heíku fhðwt : yríkpeĀuíkkŪke ^¼kusLk Lk fhðwt. yíPkrĀf Āe{e økríkŪke ^¼kusLk Lk fhðwt. ðkíkku fPko ðøkh ^¾kðwt. s{íkk ð^¾íku nMkðwt Lkrn. ^¾kuhkf{kt {Lk ÷økkðeLku ^¾kðwt. ĀkkuíkkLke «f]ríkLku Mk{SLku s ^¼kusLk fhðwt. yk ^¼kusLk {khk {kxu nífkhe Au fu Lkn^a yu{ rð[kh fheLku s ^¼kusLk fhðwt.

MkkĀíðf ŌPĀóíLkku yknh : ykPw»P, WíMkn, çk÷, ykhkuøP, Mkw^¾ yLku r«rík ðĀkhLkchk, hMkðkæk, ĀMLkøĀ, ĀMŪkh, íkŪkk ÓĒPLku øk{íkk Væku ^¼kðu Au.

hksMkef ŌPĀóíLkku yknh : yrík íke^¾k, yrík ^¾khhk, yrík økh{, yrík íkeûý, ÷w^¾k, Ēknf yLku Ākrhýk{u Ēw:^¾ yLku pku fhlkchk yknh øk{u Au.

íkk{Mkef ÔPÂõíLkku yknkh : ßPkhu hktæPk nkuP íPkh ĀkAe yuf «nh ðeíke økPk ĀkAeLkku su ðkMke ¾kuhkf nkuP, hMk Lkkp ÚkE økPk nkuP íkuðku çkøkzu÷ku, ĒwøkoĀpwõík, ðkMke, yutXku yLku yĀkrð^ok ¾kuhkf ĀkMktĒ Ākzu Au.

yux÷u s ykĀkýk yk[kPkuo fnu Au fu, ßpkt MkwĀe ík{u {kýMkLkk yknkh{kt ĀkrhðíkoLk Lk ÷kðku ípkt MkwĀe ík{u íku{Lkk rð[kh yLku ðíkoLkLku õPkhuP MkwĀkhe Lkn^a þfku. yk{ yknkhÚke s ík{u yk søkíLkku Mðøko yÚkðk Lkfo çkLkkðe þfku Aku.

hku®sĒk yŌPkku : yLkks

½Wt : yuf ð»ko sqLkk ½ô ©uc. íku ykĀkýLku ðýo, çkx Ākwrü íkÚkk þeh{kt ĀMÚkhíkk ykĀku Au, nkzfkLku òuzu Au. SðLk ykĀkLkkh íkÚkk Ākh{ ĀkÚP Au {kxu ½ôLke hkux÷e, ¾k¾hk, Úkq÷e, ¼k¾he ¾kðe.

[ku¾k : ðkPw rĀk¥kpk{f Au. sqLkk [ku¾k fVLkkpf Au. íku{kt Āký MkkTEx rĒðMk{kt Wøkkzu÷k yLku ÷k÷ [ku¾k ©uc Au.

çkkshe : økh{ økw¾e Au íku çkx«Ē, fktríkĀkĒ, yĀøLkðĀof, ĒeĀkLk, Āk[ðk{kt ¼khe, ðkPw íkÚkk rĀk¥kLku ðĀkhLkkh, {uĒLkkpf, fçkSPkík fhLkkh, ĀkwĀíðLkkpf yLku þeyku{kt rð»kPuĀkðĀof Au. ĒhufLku {kvf Lk ykðu. þĒ, økúe»{ yLku ð»kkoÉíkw{kt ¾kðe Lkn^a.

swðkh : Āk[ðk{kt ¼khe, þĀõíkðĀof, Yr[fh, MðkrĒü, fçkSPkík fhLkkhe, fV-rĀk¥k yLku hõíkĒku»kLkkpf íkÚkk ðkPw fhLkkhe Au. Ākuæ swðkh çkx«Ē yLku ĀkÚP Au íku nhMk, ½k íkÚkk yY[e{kt WĀkPkue Au.

sð : {xLku W¾uzLkkh, ½kLku YíðLkkh, çkwrø íkÚkk yĀøLkLku ðĀkhLkkh, Mðh, ðýo íkÚkk çkx {kxu Mkkhk, ¾qçk ðkPw yLku {xLku fhLkkh, økxkLk hkuøk, [k{zeLkk hkuøk, fV, rĀk¥k, {uĒ, þĒe, ikMk, ¾ktMke, ÷kune rðfkLku {xkzLkkh Au.

Mk½xk «fkhLkk yLkks Lkðkt nkuP ípkt MkwĀe Āk[ðk{kt ¼khe nkuP Au. Ākhtíkw yuf ð»ko ĀkAe yLkks ½ýkt nŌfk rnífkhe yLku ĀkÚP nkuP Au.

fXkuæ {øk : ykt¾kuLkwt íkus ðĀkhu Au. íkkð{kt rnífkhe Au. Ākh{ĀkÚP Au çkĀk s fXkuæ{kt ©uc Au, {kxu nt{upk ¾kðk òuEyu.

[ýk : çkα«Ë, «{un, {uË, hõíkËku»k, hõíkrÃk¥k, fV yLku rÃk¥k WÃkh ÃkÚP Au. hkus [ýk ³/₄kðk Lkn^a íku{s ßPkhu ³/₄kðk nkuP íPkhu ®nøk, ys{ku, ík÷íku÷, {eXwt Lkkt³/₄eLku s ³/₄kðwt.

íkwduh : fVrÃk¥kLkkpf ðkPwfh Au. íku Yr[fkfhf, çkα«Ë Ãkwr»xfkfhf Au. fçkSPkík fhLkkhe Au. nhMk, hõíkËku»k, f]r{ yLku rð»kðkαk {kxu rnífkhe Au.

yzË : Ãk[ðk{kt ¹/₄khe Au, çkα«Ë, Ãkwr»xfkfhf Au. íku {q^ok, {ktMk, {uË yLku rð»kpuåAkðÄof Au. þwçLkku †kð fhLkkh Au. çkÃk fXkuα{kt neLk Au.

ðk÷ : Äkðý ðÄkhLkkh, fVLkkpf yLku ðkPw rÃk¥kfkfhf Au. íku ÷kuneLku çkøkkzu Au. hõíkrÃk¥k Ëkn yLku ykVhku fh Au, {q^okðÄof Au, þwçLkku Lkkp fh Au. íuh íku{s MkkuòLku {xkzu Au, ðÄw Ãkzíkk ðk÷ ³/₄kðk Lkn^a.

ðÄw Ãkzíkk fXkuα ³/₄kðk Lkn^a, íkuLkkÚke ðkPw ðÄu Au. {øk yk{kt yÃkðkË Au íku hkus ³/₄kE þfkP.

yksu þkfknh «íPuLkwt ð÷ý Ëup-rðËup{kt ðÄíkw t òuðk{kt ykðu Au. fux÷efðkh íkku yríkhuf Ãký òuðk{kt ykðu Au. þkfknh fhLkkhk fuðα Ëu³/₄kËu³/₄e fu MðkË ³/₄kíkh fu ykËík ³/₄kíkh ³/₄kíkk nkuP yuðwt ÷køku Au. íku{kt rððuf íkku òPktp òuðk{kt LkÚke ykðíkk. «f]rík, Ëup, fkα, ðPLku òuPk ðøkh ykzuÄz su heíku þkfk u ³/₄kðk{kt ykðu Au íkuLkkÚke LkwfMkkLk s ðÄkhu Úkkp Au. þkfk «íPuLkku yr¹/₄øk{ ykÄwrLkf yLku «k[eLk ÃkØrík{kt ¹/₂ýku s Vhf òuðk{kt ykðu Au. 16{e MkËe{kt ÷³/₄kpu÷ku økútÚk ¹/₄kð«fkp Mktrník{kt þkfkLkk økwý-Ëku»kLkwt ³/₄qçk s rðpË ðýoLk fhðk{kt ykÔPwt Au.

yÃkÚP þkfk þhehLkk nkzfkLku [ehe Lkk³/₄u Au. árü nýu Au. þhehLkku ðýo, hõík íkÚkk ðePoLkku Lkkp fh Au. M{]rík yLku økríkLku [ku→Mk nýu Au.

Mk¹/₂αk þkfk{kt hkuøk ðMku Au yLku íku ËunLkku rðLkkp fhðk{kt fkhý¹/₄qík nkuP Au. {kxu çkwrØpkæ yLku Mk{sw ÔPÄõíkyu íkku þkfkLkku íPkøk fhðku.

¹/₂ýwt fheLku Mkðo þkfk rð»xt¹/₄e yux÷u fu fçkSPkík fhLkkhk, ¹/₄khu, Yûk íku{s {α yLku ykÃkkLkðkPWLku Ãkw»fα ÄkuËk fhLkkhk Au.

þkfk¹/₄kSLku ðkÃkhíkk Äknu÷kt Äkuðk{kt ykðu Au, suLku fkhýu íkuLkk Ãkh ÷køku÷k stíkwykuLkku Lkkp Úkkp. Ãký íkksuíkh{kt rçkúrxp y³/₄çkhh zuE÷e {u÷{kt AÃkkpu÷k

yuf ynuðk÷{kt E-fku÷e Lkk{Lkk çkufxurhÞk ÞkfLku Äkuðk Aíkk Äký síkk LkÚke. ykðk çkufxurhÞk {ktMk yLku #zk{kt nkuÞ Au. ^¾kã ÄkËkÚkkuoLku ßÞkhu Äkuðk{kt ykðu Au íÞkhu yk çkufxurhÞk yufçkeðLke MkkÚku [kUxe sE çkkÞkurVÕ{ çkLkkðu Au. yu yk ÄkzÚke íkuyku çk[e òÞ Au. ÄkktËzkðkæk Þkf^¼kS{kt Äký yk s «rçÞk ÚkkÞ Au yk çkufxurhÞkLku hurzÞuÞLkÚke ^¾ík{ fhðkLkk «ÞkMkku fhðk{kt ykÔÞk níkk, Äký íkuLke fktE íkíe yMkh ÚkE Lkn^a, fux÷kf huMkkðkæk Þkf^¼kS{kt íkku çkufxurhÞkLkwt «{ký ðÄe økÞwt níkw.

ykÞwðuöË yLku siLk Þk†ku yu Äký yu s ðMíkw nõhku ð»kkuo Äknu÷kt fíkw níkw. ykÞwðuöËkLkwMkkh ð»kkoÉíkw{kt ÄkkýeÚke ÚkLkkhk hkuøkkuLke Mkt^¼kðLkk yrÄf nkuÞ Au. {kxu íku ð^¾íku íkæð fu LkËeLkwt Äkkýe Lk Äkeðwt. Äký ðhMkkËLkwt íe÷u÷wt Äkkýe Äkeðwt, fkhý fu íku Mk{Þu Ëwr»kík Äkkýe yLku Þkf^¼kSLkku MktÞkuøk Úkíkk s f]r{ fu çkufxurhÞkLkwt «{ký Äký ðÄe Þfu Au. su rðrðÄ hkuøkkuíÄkr¥kLkwt fkhý çkLku Au. siLk Þk†{kt Äký yux÷k {kxu s ð»kkoÉíkwLkk [kh {rnLkk ÷e÷k Þkf ^¾kðkLke {LkkE fhe Au.

Þkf

Äkhðæ : Äk[ðk{kt n÷fwt ÓËÞ {kxu rnífkhe, yÂøLkðÄof, MkËk ÄkÚÞ, r^okËku»kLkkÞf, ^¾ktMke, ÷kuneLkk hkuøkku, íkkð yLku LkçkækE{kt WÄkÞkuøke Au. yk ÞkfLkku WÄkÞkuøk yrÄf «{ký{kt fhðku. çkÄk s Þkfku{kt ÄkhðæLkwt Þkf ©uc Au.

Mkhøkðku : íku MðkrËü, fV íkÚkk rÄk¥kLkku LkkÞ fhu Au. yÂøLkðÄof Au. íku Þqæ [k{zeLkk hkuøk, yMÚk{k íkÚkk {kÚkk{kt ^¼hkÞu÷k fVLku {xkzuu Au.

fkhu÷k : íku Xtzk Au, {æLku W^¾uzeLku çknkh fkZu Au. Äk[ðk{kt nõfk Au. íku ðkÞwLku ðÄkhLkkh íkÚkk fV íkÚkk rÄk¥kLkku LkkÞ fhLkkh Au. LkkLkk fkhu÷k rðÞu»k fheLku yÂøLkLku ðÄkhu Au.

íkqrhÞkt : Xtzk Au, Äk[ðk{kt nõfk Au. fV yLku ðkÞwLku ðÄkhLkkh yLku rÄk¥kLkwt Þ{Lk fhLkkh Au. íku ^¼q^¾ ÷økkzu Au. íku{s yMÚk{k, íkkð, ^¾ktMke yLku f]r{Lku {xkzu Au.

¼^azk : Āk[ðk{kt ¼khe Au. Y[e, çkα yLku ðePoLku ðÄkhLkkh Au. ¾ktMke, {tËkrøLk, íkÚkk þhËe{kt Mkkhk LkÚke. ¼kËhðk {kMk{kt ¼^azk Lk ¾kðk.

økðkh : Āk[ðk{kt ¼khu Au. Xtzk Au, {α-{q^okLkwt Mkhý fhLkkhk Au. ðkþw íkÚkk fVLku ðÄkhu Au, Āký rĀkþkLkku Lkkþ fhu Au.

fkuçke : íku Xtze, {αLku W¾uzLkkh, Y[efh, Āk[ðk{kt ¼khe, yĀøLkËeĀkf yLku ÓËþ {kxu Mkkhe nkuþ Au. íku Ākðý ðÄkhLkkh yLku ðePo ðÄkhLkkh yLku ðePoðÄof Au. íku ðkþwfkf íkÚkk fV yLku rĀkþkLkku Lkkþ fhLkkh Au. íku «{un, [k{zeLkk hkuø, ¾ktMke, ÷kuneLkk rðfkh yLku rĀkþkÚke ÚkLkkhk [-hLkku Lkkþ fhu Au. íkuLke ytËhLkku ftË Āk[ðk{kt ¼khe nkuþ Au. fkuçkes fk.Mkw. 1ĀkÚke Vk.Mkw.13 MkwÄe s ðkĀkhe þfkþ Au.

fkfze : Xtze Au. ÍkzkLku çkktÄLkkhe Au. Yr[fh Au yLku rĀkþkLkku Lkkþ fhLkkh Au. Ākkfe fkfze, íkhMk, yĀøLk yLku rĀkþkLku ðÄkhu Au. þhË Éíkw{kt Ākkfe fkfze Lk ykðe. fkfzeLkk çkes {q^ok ðÄkhu Au.

¼kS

Sðtíke : Āk[ðk{kt n÷fe, íkzkLku çkktÄLkkhe, yĀøLkðÄof, ĀkðýLku ðÄkhLkkh íkÚkk r^okËku»kþk{f yLku hMkkPLk Au. íku f]r{, nhMk yLku ykt¾Lkk ík{k{ hkuøkkLku {xkzu Au. çkÄe s ¼kS{kt SðtíkeLke ¼kS Mkðo©uc Au. fk.Mkw.1Āk Úke Vk.Mkw.13 MkwÄe s ðkĀkhe þfkþ, ĀkAe y¼ûþ çkLku Au.

íktËxòu : Xtze Au. {α-{q^okLke yxfkþík Lku Ëqh fhu Au. Y[efh yĀøLkËeĀkf íkÚkk fV yLku rĀkþkLku Ëqh fhu Au. ÷kuneLkk rðfkhLku Ëqh fhu Au. rð»kLkkþf Au, íkÚkk ©{, Ëkn, þeαMk, ¾ktMke íkÚkk fçkSPkík{kt rnífkhe Au. (fk.Mkw.1Āk Úke Vk.Mkw.13)

{uÚke : Āk[ðk{kt n÷fe Au, ðkþw íkÚkk fVLkkþf Au. rĀkþk ðÄkhLkkh yLku çkα«Ë Au. íku Q÷xe, ¾ktMke, nhMk f]r{ íkÚkk ûkþ{kt rnífkhe Au. íkkð Wíkhe økþk ĀkAe ykĀkðwt. [ku{kMkk{kt øktËk Ākkýe{kt Ākzu÷k, Mkze økþu÷k, Sðkík ÷køku÷kt þkf¼kS ¾kðk Lkn^a.

íku÷

ík÷Lkwt íku÷ : ðkþw íkÚkk fVLkku Lkkþ fhLkkh íkÚkk rĀkþkLku ðÄkhLkkh Au. íku þehLku ĀMÚkhíkk, çkα, ðýo,

ðePo, Ākwrü, yĀøLk íkÚkk çkwrø ðĀkhLkKh Au. MÚkqꝛ
ÔPĀđíkykuLku Ākík÷k fhu Au. yLku Ākík÷k ÔPĀđíkykuLku
MÚkqꝛ fhu Au. fupðĀof, ĒktíLku {sçkqík fhu Au, MkĒk
ĀkÚP Au. ½kLku MkkV fhu Au, íkÚkk {kr÷pYĀku
ðkĀkhðkÚke [k{ze ðkꝛ íkÚkk Lku^ok {kxu rnífkhe Au.
{ꝛpwrøfh Au. øk¼kopPLkwt þwrøfhý fhu Au. «{un,
MÚkqꝛíkk Ēw:¾kðk íkÚkk ðkPwLkK hkuøkku{kt ðĀkhkP Au.
çkĀkt s íku÷ku{kt ík÷Lkwt íku÷ s Mkðuo©uc Au.

® **Mkøkíku÷** : ÍkzkLku çkktĀLkKh, Āk[ðk{kt ¼khe, [k{ze,
ykt¾ yLku ĒktíLkK hkuøk fhLkKh, r^okĒku»k «fkuĀkf íkÚkk
fçkSPkík fhLkKh Au.

MkhMkðLkwt íku÷ : yĀøLkĒeĀkf, ðkPw íkÚkk fVLku
nýLkKh íkÚkk rĀkꝛkLku ðĀkhLkKh, ðePolkKþf (ðĀkhu
¾kðkÚke) íkÚkk [k{zeLkK hkuøkku, fkLkLkku Ēw:¾kðku,
{Mkk, ½k yLku f]r{Lkku LkKþ fhu Au.

yuhtz íku÷ : Āk[ðk{kt ¼khu, hu[f, r^okĒku»kLkKþf,
nšLkPk, ĀkuxLkK hkuøkku, {÷urhPk yk{ðkík, Mkkuð,
{hzku, MktrĀðkík, Ākûkk½kík, f{h, Ākux fu ĀkeXLkK
Ēw:¾kðkLku {xkzu Au. ðkPwLkK hkuøkku{kt AqxÚke
WĀkPkuøk fhðku.

fkuĀkhu÷ : ÓĒP {kxu rnífkhe, fupðĀof, rð»k, Ēkn yLku
yĀøLkÚke Ēkíu÷k ÷kufku {kxu rnífkhe. ðkPw rĀkꝛkLkKþf
Au Āký fVfkhf Au. swLkK fkuĀkhkÚke Mðh çkøkzu Au, ðkPw
fkuĀku Au. WLkKꝛk{kt {kr÷p {kxu rnífkhe Au.

Vꝛku

ÿkûk : ÿkûk{kt fkꝛe ÿkûk Mkðkuoꝛk{ Au. íku ðkPw yLku
rĀkꝛkþk{f Au yLku fV ðĀkhLkKh Au. íku Yr[fh, çkŌP,
Ākkirüf, ðýo, Lku^ok yLku Mðh {kxu rnífkhe Au. íku ©{,
íkhMk, Ēkn, ¾ktMke, íkkð yLku W÷xeLku {xkzu Au. fkꝛe
ÿkûk çkKꝛf, ð]ø, økš¼ýe, Mkwrífk íkÚkk hkuøkeLku Āký
ĀkÚP Au. íku MkĒk ĀkÚP Au. ÿkûk nt{upk Mkqfe s
ðkĀkhðe.

Ēkz{ : r^okĒku»kLkKþf Au. çkꝛ, Ākk[Lk, árü, Mðhðýo, ík]ró,
çkwrø, þwç yLku ÓĒP {kxu rnífkhe Au. íku íkkð, íkhMk,
Ēkn, ¾ktMke, f]r{, yY[e yLku ĒwøkOĀLkku LkKþ fhu Au.

yktçkꝛk : Āk[ðk{kt n÷fk. ÓĒP {kxu rnífkhe, Ākk[f,
ĀkwĀ»kíð, çkꝛ yLku ÷kune {kxu Mkkhk Au. ykPw»PðĀof,
þwðkLke xfkðLkKhk, hMkkPLk yLku Ākh{ ĀkÚP Au. nt{upk

yktçkæ ¾kðkÚke rLkhkuøke ÞkiðLk ÷ktçkk Mk{Þ MkwÄe xfe hnu Au.

÷^açkw : íku r^okËku»kþk{f, yríkY[efh yLku Äkk[f Au. {tËkÂøLk, ySýo, WÕxe, ftXhkuøk, ûkþ, þqæ, f]r{, yY[e, yríkMkkh, árüËkiçkoÕÞ yLku fku÷uhkLku Ëqh fhu Au. økh{e{kt ÷^aÄw þhçkík ÷E þfkþ.

fuhe : Äk[kðk{kt ¼khe, Xtze yLku szíkkfkhf Au. rð»kþuåAk, yÂøLk, çkæ, Äkwr»x, ík]róðÄof Au. íkhMk yLku ©{Lkku Lkkþ fhu Au. íku {tËkÂøLk, ÷kuneLkku hkuøk, Lku^ok rðfk, [k{zeLkk hkuøk, «{un yLku f]r{Lkk hkuøkku {kxu yrnífkf Au. ykÿk Lkûk^ok ÄkAe íþkøk fhðku.

fuæ : Äk[ðk{kt ¼khe, Xtzk yLku szíkkfkhf Au. íku þwç, çkæ, ík]ró, {tËkÂøLk, Y[e íkÚkk fVLku ðÄkhu Au. sXkÂøLkLku {tË fhu Au. Mknu÷kEÚke Äk[íkk LkÚke. [efýk yLku Xtzk Au. fk[k fuækt yrnífkf Au. fuækLkku rððufÄkqýo WÄkþkuøk fhðku.

òtçkw : ÍkzkLku çkktÄLkkh, Äkk[f, Y[efh, rÄkÿk yLku fVLkku Lkkþ fhLkkh, ðkþwðÄof, Ëkn, «{un, ÄkÚkhe {kxu rnífkfhe Au. MðhLku çkøkkzu Au, fçkSPkík fhu Au, {q^ok ðÄkhu Au, ðkþw ¾qçk s ðÄkhu Au.

ò{Væ : fçkSPkík fhLkkhk ðkþw yLku rÄkÿkLkkþf, fvðÄof, þwçðÄof yLku Yr[fh Au. yk{kt ðÄkhu «{ký{kt rðhkÄLkk Úkíke nkuðkÚke çkLku íþkt MkwÄe íþkøk fhðku.

ÄkÄkiþw : Äk[ðk{kt ¼khe, ÍkzkLku çkktÄLkkh, rÄkÿkLkkþf íkÚkk ðkþw yLku fvðÄof Au. {tËkrøLk, íkkð, þhËe{kt ÄkÄkiþwt Lknet ¾kðwt. íku økh{ LkÚke. fk[wt ÄkÄkiþwt ¾ðkþ Lkn^a.

íkhçkq[: Äk[ðk{kt ¼khu, fçkSPkík fhLkkh, ík]ró, Äkwrü, çkæ íkÚkk {q^okLku ðÄkhu Au. yÂøLk {tË fhu Au yLku þwç Lkkþf Au.

Lkkhtøke : ðkþwLkkþf, yÂøLkËeÄkf, Äk[ðk{kt ¾qçk s ¼khe Au. {kuMktçkeLkk Äký yk s økwý Mk{sðk.

¾swh : ðkþw íkÚkk rÄkÿkLkkþf Au, MðkrËü Au. ½k, ÷kuneLkk rðfk, {uË ðÄkhLkkh, {qAko, rLkçkoæíkk, çkæíkhk yLku {øksLke LkçkæELkku Lkkþ fhu Au. (fk.Mkw.1Äk Úke Vk.Mkw.13 MkwÄe ðÄkhkþ ÄkAe y¼ûþ çkLku Au.)

Éíkw «{kýuLkku yknkh - (ðMíkwLke fkæ{þkoËk yøkkW sýkðe Au, íku «{kýu òýðe.)

nu{tík Éíkw ({køkp̄h Åkku»k) - yk Éíkw{kt økéPku, ¾kxku yLku {eXkðkæku yknkh fhðku. økh{, ÅMLkøÄ yLku Åkkirüf yknkh fhðku. yk Éíkw{kt ¾kMk fheLku ½e, ĘqÄ, Ęnª, ík÷Lkwt íku÷, økkuæ, ½ô, ík÷, yzĚ ¾kðwt. yk rMkðkP Væku{kt ¾swh, s{Y¾, çkkuh, yk{ækt, fuækt, xkuÅY, xk{uxkt çkĚk{ yLku fksw ¾kE þfkP. MkqtX, íkw÷Mke, VwĚLkku, Mkhøkðku ÷uðkP.

rþrþh Éíkw : ({nk-Vkøký) - yk Éíkw{kt nu{tík Éíkw «{kýu s yknkh ÷uðku.

ðMktík Éíkw ([iºk-ðip¾) - yk Éíkw{kt íke¾ku, íkqhku yLku fzðk hMkðkæku yknkh fhðku. yk Éíkw{kt næðku, ÷w¾ku yLku ykuAku yknkh ÷uðku. yk Éíkw{kt çkkshe, sð, ½ô, {øk, [ýk, íkwðuh, [ku¾k, Mkhøkðku, MkqtX, {he, {h[kt, Ękz{, yktçkæ ¾kðk. yk Éíkw{kt ©e¾tz, ĘqÄ, íku÷, økkuæ, yzĚ, ¾ktz, {økVæ, þhçkík, þuhze Lk ¾kðwt.

økúe»{Éíkw (suX-y»kkZ) : yk Éíkw{kt økéPku, íkwhku, fzðku, [efýku, Xtzku íkÚkk «ðkne yknkh ÷uðku. yk Éíkw{kt ĘqÄ, ½e, Mkkfh, ½ô, {øk, ýkûk, yktçkæ, Ękz{, fuhe, ÷ªçkw, ©e¾tz, þhçkík ÷uðkP. yk Éíkw{kt Ęnª, {eXwt, ík÷, økkuæ, yzĚ, {h[kt, {he, VhMkký Lk ÷uðkP. yk Éíkw{kt Mkkfh, ðrhþkæ fu íksLkwt Åkkýe fu Lkkrhþuæ fu Ękz{ fu ðkæLkwt Åkkýe Åkeðwt.

ð»kkoÉíkw (©kðý-¼kĚhðku) - yk Éíkw{kt {eXkðkæwt, ¾kxwt yLku økéPwt ¾kðwt. yk{kt {wĩþíðu n÷fku, ykuAku íkÚkk [efýku yknkh ÷uðku. yk Éíkw{kt ðÄw «{ký{kt ÷e÷k þkf¼kS, [ýkLke çkLkðxku, {økVæ, fkfze, fuækt, ftĚ{qæ fu òtçkw Lk ¾kðk. yk rMkðkP yk Éíkw{kt Akþ, ÷ªçkw, ík÷, ík÷íku÷, MkqtX, ®MkÄð, økkuæ yLku MkqtX ¾kðe.

þhĚ Éíkw : (ykMkku-fkhík) - yk Éíkw{kt {wĩþíðu fzðk, økéP, íkwhkt ýÔPku ÷uðkt. yk{kt Xtzku, næðku yLku [efýku yknkh ÷uðku. yk Éíkw{kt ĘqÄ Mkkfh, [ku¾k, ½ô, ½e, {øk, fkh÷kt ýkûk, Åkhðæ, yktçkæ, sð, þuhze, íkÚkk Wfkæu÷wt Åkkýe økwý fhu Au. Åkhtík yk Éíkw{kt Ęnª, ¼ªzk, fkfze, Akþ, íku÷, ÷ªçkw, {h[kt, ík÷, yzĚ nkLke fhu Au. yk Éíkw{kt ¾kxkþ rçk÷fw÷ Lk ¾kðe.

sBPkt ÅkAe {w¾ íkÚkk Ętík MkkV fhðk, þkuøþ {w¾ðkMk ÷uðkt, Mkku zøk÷kt sux÷wt [k÷ðwt, zkçku Åkz¾u yÄkuo f÷kf ykhk{ fhðku Åký MkqE Lk sðwt. sBPkt ÅkAe yrÄf ðuøkÚke [k÷ðwt fu Ękuzðwt Lknª. yrÄf ©{ fu ðÄw

çkku÷ðwt fu økkðwt Lkn^a. ðknLk [÷kððkLkwt Lkn^a. ³/₄kÄk
 ÄkAe ðÄw Äkkýe Lk Äkeðwt.

- hMkkuE fhíke Äknu÷kt þehLke íku{s {LkLke þwrØ yð~þ
 fhðe.

- hMkkuE{kt ðÄkhkíkk ðkMkýku þkf¹/₄kS, {Mkk÷k ÄkuELku
 [kuí³/₄k fhðk.

- Mkðkh yLku MkktsLke hMkkuE y÷øk y÷øk çkLkkðe.

- yLkks, þkf, Væku, {Mkk÷kyku Éíkw «{kýu s ³/₄kðk.

- yuf ð³/₄ík økh{ fhu÷ku yknkh VheÚke økh{ Lk fhðku.

- yutXk nkÚku hMkkuE Lk fhðe.

- ðÄw «{ký{kt yknkh hktÄðku Lkn^a fu íkuLkku çkøkkz fhðku
 Lkn^a.

- ÷kux çkktÄeLku {MkæðkÚke ðÄw MðkrËü çkLku Au,
 hMkkuE VxkVx çkLkkððk Mkkuzk fu yLP ûkkh Lkkt³/₄ðk
 Lkn^a.

- f÷kEðkæk ðkMký{kt hMkkuE çkLkkððe.

- ¹/₂hzkt, çkkaæfku, þwðkLkku, {ktËk {kýMkkuLkku yknkh
 y÷øk y÷øk çkLkkððku.

- fkuE s òíLke fk[e ðMíkw ³/₄kðe Lkn^a.

- yÚkkýkt, {whççkk, {Mkk÷k, yLkks rð. òuELku s ðkÄkhðkt.

Lkt.	ËpoLk	ðkík «f]rík	rÄkæk «f]rík
fV «ð]ræk			
1. Èunkf]rík		yMkwtËh, rðr[^o k	« ¹ / ₄ kðþkæe,
rçknk{ýe	MkwtËh, MÚkw÷,		íkusMðe Ý[e
	f]þ, Èqçkæku, fqYÄk		
	MkwøkrXík, rþrÚk÷		
h. Lku ^o k	Ýze, ¹ / ₄ w ³ / ₄ he,	{ktshe, « ¹ / ₄ kðþkæe	MkwtËh,
{kuxe,			
	yMkwtËh, [t[÷árü		íkusMðe, ÷k÷,
Äkeæe,	ykf»kof		
		íkk{úðýeo	

3. íð[k íkusMðe, W»ýû»ke	fkæe, ÷w ^{3/4} e, Vkxu÷e, MkVuË òze, Mkwtðkæ fh{kÞu÷e, W»ýr«Þ, Þeíkîu»ke	÷k÷Ãkeæe, Þeíkr«Þ,
4. S ^{1/4} Ãknkuæe, Ãk. Ëktík ¾ðkÞu÷k	Yûk, íkhzkÞu÷e, ÷k÷, økh{, MðåA, Äkuæe, fkæe MkqfkÞu÷e íkk{úðýo yMkwtËh, rð»k{, MkVuË, MkwtËh, ykuAk MkwÔÞðÂMÚkík, {kuxk	rMLkøÄ, òze Ãkeæk, íkeûý, frÃkðýo, yfkæu Äkuæk,
6. fup Ãkkíkæk, ykAk	Yûk, ÷w ^{3/4} k xqtfk, fkæk, ÂMLkøÄ, òzk yÔÞðÂMÚkík, ¼w ^{3/4} hk MkwÔÞðÂMÚkík, {kuxk	[æfíkk,
7. Lk ^{3/4} økw÷kçke, yýeËkh MkwtËh	¾hçk{zk, ÷w ^{3/4} k, fkæk, ÂMLkøÄ, òzk rð»k{, íkt ^{3/4} k Äkuæk, ykAk	ÔÞðÂMÚkík,
8. ðýo íkusMðe	fkæku, yYý, íkt ^{3/4} ku Äkuæku, økw÷kçke, økkih ðýo	÷k÷, Ãkeæku,
9. ðkýe Æe{e,økt ^{1/4} eh	yr«Þ, Yûk, ðk[kæ «¼kðÞkæe, MÃk»x yÔÞðÂMÚkík íkeûý íðrhík {]Ëw	r«Þ, MkkiBÞ, {æÞ{ íkeûý (yrík
10. ©uc 11. yÂøLk ¼w ^{3/4})	çqh rð»k{ (ðÞkhuf ¼w ^{3/4} {tË (ykuAe ¼w ^{3/4}) ÷køku, ðÞkhuf Lk ÷køku)	{æÞ{ íkeûý (yrík
1h. yknkh f»kkÞ,	{Äwh, yB÷, ÷ðý, fxw, {Äwh, ÷½w, Yûk, W»ý, ÂMLkøÄ, r«Þ, W»ý, yÕÃk¼kusLk	{Äwh, ríkõík, r«Þ, Þeík
13. rLkÿk 14. Mði MkknMkÃkqýo, füsLkf	ykuAe, òøkYf ðkÞðeÞ, rçÞkÞe÷ s÷eÞ, MkkiBÞ, Mkw¾ÄË íkusMðe, Mkwðýo, Ãk÷kÞ, yÂøLk, rðãwík, W»ý	ðÄw ykøLkuÞ,
1Ãk. ík÷¼køk	nkÚk-Ãkøk ík÷¼køk íkk{úðýo økw÷kçke	Vkxu÷k, Q¼hu÷e rÞhk
16. økrík	ÍzÃkÚke [k÷ðkðkæku	{æÞ{ {tË

17. þku^¾ nkMþ, rðLkkuË, økkðwt, yæPPLk,
 yæPþkÄkLk, MktþkuÄLk, yuþ, ykhk{, {LkkuhtsLk,
 ðøkkzðwt, Vhðwt, Lkk[ðwt, MkkÄLkk,
 íkÄkùþko, h{íkku h{ðe, ^¼kusLk, yk^¼w»ký, Mktøkún
 swøkkh h{ðwt, ^¾kuxe [[ko MkknMk fhðwt,
 Lkuík]íð fhðwt, íkhðwt fhðwt, ð†
 fhðe, ðËwLkk ^¾u÷
 çkíkkððk
 18. ð† {u÷^¾kô htøkLkk, htøkeLk,
^¼økkðk, hu~{e, rft{íke, økh{, MkwËh,
 xqtfk, MkkU^½k-MkMíkk Mkwðkαk,
 [æfíkk Mkw^¾«Ë, MkvuË
 19. Mkw^¾ MktÄkr¥k yÖÄk, híLk, ÄLk {æP{ ðÄw
 h0. {kLkMÚkkLk yÖÄk ðÄw {æP{
 h1. ykþw»þ yÖÄk {æP{ ðÄw
 hh. ðsLk yÖÄk {æP{ ðÄw
 h3. {Lkkuçkα yÖÄk ðÄw {æP{
 h4. çkα yÖÄk {æP{ ðÄw
 hÄk. yðøkwý yÄehíkk, yÂMÚkh{iºke, çkuÄ,
 ykç{ý, îu»k, rntMkk, ykαMk, «{kË,
 yÔþðMÚkk, yrMÚkhíkk, fk{, {kun,
 ÷ku^¼ Mktfwr[ííkíkk, Ëe^½oíu»ke, áZ ðuhe
 MíkuLk «ð]rík ([kuhe fhðe)
^¼þ, îu»k, f]íkîLkíkk,
 Ëw:^¾eþkhhkÄkýwt, þeÄúkht^¼
 h6. Mð^¼kð rLktä, íkhtøke, fÖÄkLkkþe÷ çkuÄe, Ëþkαw,
 rLk^¾k÷Mk, Wøkú, MkkiBþ, ykαMkw, MðkÚkeo,
 ÷køkýþe÷, ^¼q÷fýk, Wíkkðαku,
 SÆe, Äkh{kÚkeo,
 [t[α, WËkh, økt^¼eh, áZ, þe^½ú «MkÒk,
 ÄkkuíkkLke ðkík nXe÷ku
 rðr[ºk, «÷kÄk, øktÄðor[¥k, {Lkkððkðkαk,
 Mk^¼k{kt nkH Lk
 (økkLkr«þ), ®nMkkþe÷, ^¾kþ, Lkezh,
 ykìkkfkhe Äkh
 Ëtík^¾kËe (ËktíkÚke yðks «MkÒk yLku
 yLkykìkkfkhe Äkh
 fhðwt), ËktíkÚke Lk^¾Lku fXkuh,
 ËkLkþe÷
 fkuíkhðwt

h7. hkuøk ðkíks, ðÄw«{ký, rÃk¥ks, ykuAk, økúe»{-phË,
 fVs, {æP{,
 ð»kko-rprph {w¾hkuøk ðMktík-nu{tík
 h8. ýk»xktík
 yiríknkrMkf LkkhË, þfwLke ËwðkoMkk,
 hkðý, rpðkS MkhMðíke, ðYý,
 fwçkuh, ¼e{
 Mk{ze,
 Ækûke fkøkzku, çkøk÷ku, økeÄ
 ÆkkuÆkx, ½wðz ntMk, {kuh, fçkwíkh
 Ækþw çkfY, Ýx, rpþkx, ðk½, ðY, hªA, rçk÷kzw, nkÚke,
 ¼UMk, çkxË,
 økÄuzwt, MkMk÷wt, fktøkkY, fqíkhku ðktËhku,
 Lkkuæþku ¼qztz, ½uxwt
 Sðstíkw ôËh, {åAh, Ëuzfku ¼{he, ðªAe,
 fkLk¾sqhku, Eþx
 MkkÃk
 h9. ô{h ð]Ø þwðkLk çkkxþf
 30. r{ºk yÕÃk {æP{ yrÄf
 31. çkwrØ yLkðÂMÚkík rLkÃkwý, [k÷kf M{]ríkðkLk,
 {u½kðe